

Кам'янець-Подільська міська рада
Управління освіти та науки
Науково-методичний центр
Лабораторія дошкільної освіти

Валентина Дідик

***Використання кольоротерапії
в корекційній
роботі з дітьми-логопатами***

Методичний посібник

2016 р.

Укладач:

Дідик В.І. – вихователь логопедичної групи дошкільного навчального закладу №30 «Сонечко», м. Кам'янець-Подільського

Рецензенти:

Олійник Т.Г. –завідувач Кам'янець-Подільської міської ПМПК

Ткач О.М. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри логопедії та спеціальних методик Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, консультант Кам-Под. міської ПМПК

Використання кольоротерапії в корекційній роботі з дітьми-логопатами: методичний посібник/ В.І. Дідик. –Кам'янець-Подільський науково-методичний центр Управління освіти і науки, - 2016

Посібник містить методичні рекомендації щодо використання кольоротерапії в корекційній роботі з дітьми-логопатами.

Кольоротерапія наближає навчально-виховний процес до життя, до потреб дітей, допомагає їм проявити ініціативність, винахідливість, творчість. А головне – робить навчання цікавим і змістовним, а процес набуття умінь і навичок – простішим і доступнішим.

Рекомендовано вихователям, учителям-логопедам, психологам та батькам.

Зміст

Вступ	4
Значення та використання кольоротерапії в корекційній роботі з дітьми-логопатами	6
Кольоротерапія та її методи	8
Символічне значення кольору та його використання в корекційній роботі	16
Використання ігор з кольором Рібцун Ю. В. як засіб корекції мовлення дітей-логопатів	19
Організація і проведення тематичного дня «Різнокольорова країна»	27
Орієнтовний план проведення «Веселкового тижня»	32
Використання кольорових казок корекційного спрямування на заняттях з образотворчого мистецтва	39
Спільна праця вихователів та батьків з використання кольоротерапії з дітьми-логопатами	46
Додатки	53
Інтерактивна ділова гра «Співпраця з батьками – запорука успішного подолання мовленнєвих порушень у дітей»	55
План-конспект майстер-класу	61
Конспект міні-заняття на тему «День зеленого кольору»	65
Конспект екологічної мандрівки з використанням елементів кольоротерапії	68
Конспект бінарного заняття на тему «Услід за веселкою» з пріоритетом завдань освітньої лінії: «Мовлення дитини»	73
Список використаних джерел	79

Вступ

Кольоротерапія - це наука, що використовує різні барви для регулювання вібрацій тіла дитини на таку частоту, яка б давала силу, здоров'я, гармонію. Колір має силу, дні впливу на організм дитини, лікувальні властивості та вагоме значення у житті дитини. Існує два напрямки кольоротерапії:

- безпосередній вплив на мозок дитини;
- створення необхідного кольорового лікувального середовища;

Колір пов'язаний із матеріальним через емоції. Кольоротерапія - це мова, що впливає з установленого ще античними вченими зв'язку між кольором, фарбою й емоціями, а також з відношення між почуттям і кольором.

Кольоротерапію використовують ще з давніх-давен з Древнього Єгипту, але розповсюдження принципів кольоротерапії набуло розмаху в кінці XIX століття. Було доведено: якщо середовище відзначається бідною кольоровою гамою, то виникають симптоми асенізації (недостатність кольору) та затримка інтелектуального розвитку в дітей. Тому потрібно збагачувати світ наших дітей різними яскравими кольорами, бо дітям дуже подобається колір. Він раніше за інші засоби зображення стає в дитячих малюнках і змістовним (виражає зміст, переживання, відчуття), і естетичним (показник красивого). Для дитини кожен колір наповнений настроєм. В малюнках колір використовується для позначення того, що подобається дитині, що вона вважає красивим, добрим. Відповідно, через кольори дитина виражає своє ставлення до навколишнього світу. Тому потрібно створювати умови для формування колористичної культури дошкільників в образотворчій діяльності, розвитку колірної сприйняття та активізації експериментально-дослідницької діяльності дітей у колористичній творчості, навчати, як їх використовувати. А для своєчасного і систематичного коригування мовленнєвих відхилень у мовленні дітей включати елементи кольоротерапії.

Кольоротерапію використовують у процесі виправлення мовленнєвих помилок у різних видах діяльності дітей (навчальній, мовленнєвій, ігровій, пізнавальній, образотворчій) з метою формування культури мовлення і спілкування.

Як засвідчує практика, порушення мовленнєвого розвитку негативно впливають на формування особистості дитини, що позначається на процесах її соціальної адаптації. Дітям з вадами мовлення властиві:

- тривожність (діти емоційно вразливі, плаксиві, бояться спілкуватися);
- замкнутість (діти відсторонені від однолітків і дорослих внаслідок нерозуміння оточуючими їхнього мовлення);
- невпевненість у власних силах (діти переживають свою неспроможність зрозуміти повноцінно інструкцію і впоратися з певним завданням внаслідок заниженої самооцінки);

- негативізм, який проявляється неврівноваженістю, підвищеною дратівливістю, впертістю.

Сучасні спостереження за впливом кольору на стан дитини дають можливість з'ясувати її настрій, характер, дати оцінку здоров'ю, виявити можливості і здібності. Колір служить потужним стимулятором емоційного та інтелектуального розвитку дітей. Дитина і колір-речі взаємопов'язані. Адже діти за своєю природою більш сприйнятливі до різнобарвності нашого світу і особливо гостро його потребують. Тому колір для дитини-має особливе значення у будь-яких педагогічних ситуаціях.

Під час допомоги дітям-логопатам потрібно враховувати, що одні кольори ніжать погляд, заспокоюють, спонукають до проявів внутрішньої сили, інші – дратують, пригнічують, викликають негативні відчуття. Вплив кольорів на дітей не однозначний, а індивідуальний. Завжди треба враховувати це у корекційній роботі. Використовуючи певні кольори, слід коригувати психоемоційний стан дітей-логопатів, відновлювати фізичний стан, працювати над виправленням мовлення.

Завдяки кольоротерапії значно розширюється індивідуальна сфера дитини, підсилюється художня насолода, збагачується світосприйняття.

Мета кольоротерапії:

- коригувати психоемоційний стан дітей;
- розвивати пам'ять, увагу, уяву, мислення, сприйняття, фонематичний слух;
- збагачувати, активізувати, уточнювати словник дітей під час вивчення лексичних тем;
- удосконалювати артикуляційну, дрібну та загальну моторику;
- автоматизувати поставлені логопедом звуки у дітей;
- формувати зв'язне мовлення;
- заохочувати дітей до самостійного виправлення помилок у мовленні.

Цікавість роботи з кольоротерапії полягає в запровадженні інноваційного методу логопедичного впливу на дітей-логопатів. Оскільки він справляє ефективний вплив на формування емоційної сфери: спонукає до подальшого розвитку компенсаторних властивостей, збережених функціональних систем, покращує соціальну адаптацію дитини. Психотерапевтичні напрямки дозволяють творити та грати із дитиною і виступати не педагогом, а повноцінним учасником творчого процесу.

Створюючи для дитини атмосферу безумовного прийняття, умови для творчого розвитку, знімаючи внутрішнє напруження, тривожність, страхи, забезпечуємо їм право на психічний, фізичний та мовленнєвий розвиток.

Значення та використання кольоротерапії в корекційній роботі з дітьми-логопатами

В основі сучасної кольоротерапії лежить трактат Гете «Вчення про колір». Згідно з яким, всі кольори є похідними від трьох основних кольорів – червоного, жовтого і синього. При змішуванні рівних частин двох основних кольорів виходять кольори першого ряду – помаранчевий, зелений, і фіолетовий. З шести кольорів складається коло – з правого боку знаходяться теплі кольори (червоний, помаранчевий і жовтий), а з лівої – холодні (синій, зелений, фіолетовий). Кольори, розташовані напроти один одного, називаються взаємодоповнюючими. Все це треба враховувати при використанні кольоротерапії в корекційній роботі з дітьми-логопатами.

На думку Макса Люшера – психолога, автора унікального колірною тесту, «кольори впливають на нас, і цей вплив позначається глибоко на нашому психічному і фізичному стані – хочемо ми цього чи ні». За кольором, якому віддається перевага, психологи можуть розповісти про внутрішній світ людини, потайні сторони душі, про які сама вона і не підозрює. Колір важливий для художників і дизайнерів, для медиків і психологів, будівельників і учених, для творців реклами і політиків, вихователів і вчителів-логопедів – абсолютно для всіх! І якщо колір так сильно впливає на наш внутрішній стан і здоров'я, то чому би нам не узяти його в союзники у корекції мовлення дітей-логопатів?

В. С. Мухіна стверджує, що діти дошкільного віку найчастіше використовують кольори з характеристиками «яскравий», «світлий», «чистий». Надання переваги у них настільки виражена, що діти намагаються використовувати ці кольори при малюванні якомога частіше, що в свою чергу, призводить, з точки зору дорослого спостерігача, до нереалістичного зображення. Так виникають червоні і жовті будинки, літаки, люди, дерева... При обґрунтуванні свого вибору в кольорі діти не спираються на предметні асоціації кольору, а виходять з вражень, що викликає у них той або інший колір. Яскраві кольори їх радують і приваблюють, погляд дитини сам тягнеться за таким кольором. Причому, слід відмітити, що вплив червоного, жовтого та інших яскравих кольорів не дратує дітей дошкільного віку, а дозволяє їм почуватися комфортно і, навіть, заспокоює.

Кольори можна порівняти з вітамінами, необхідними дитині для росту і розвитку, і по аналогії з явищем авітамінозу, влучно сказати про «кольорову депривацію», яка може призвести до затримки і порушення нормального ходу розвитку нервово-психічної діяльності дитини.

Проаналізувавши погляди вчених (Е. Сеген, Л. Виготський, А. Грабаров, В. Кащенко) на використання кольоротерапії у роботі з дітьми-логопатами, можна зробити висновок, що кольоротерапія не має залишатися прерогативою психотерапевтів, її повинні інтегровано застосовувати в корекційно-виховній діяльності вихователі, психологи, вчителі-логопеди, музичні працівники дошкільних освітніх закладів.

Використовуючи методики діагностики психічного стану дітей засобами кольорів, психологи, педагоги і батьки мають можливість встановлювати характер актуальних потреб та внутрішніх конфліктів особистості, щоб вчасно надавати корекційну допомогу і проектувати відповідне середовище психолого-педагогічного супроводу дитини, створювати сприятливі життєві умови для її психологічного благополуччя.

Так, використання кіл Марії Монтесорі дає можливість сконцентрувати увагу дітей, заспокоїти, мобілізувати, оскільки кожен колір має свої властивості і його використовують відповідно до цілей вихователя. А кольорові палички Кьюізенера розвивають у дітей уяву, образне і логічне мислення, сенсорне відчуття (колір, форма, величина). Прискорюють процес оволодіння дошкільнятами числами, цифрами, операціями над ними.

Зображення світу в малюнках дітей у значній мірі пов'язане з умінням передавати кольорові відношення. Розвиток здібностей передавати колір розпочинається з оволодіння кольором незалежно від його зв'язку з забарвленням предмета. В подальшому, з розвитком кольорових відчуттів, дитина оволодіває здатністю використовувати його для розфарбовування предметів, застосовуючи яскраві декоративні поєднання, що іноді співпадають з реальними та передавати свої душевні відчуття і ставлення до об'єктів зображення. В цьому плані заслуговує уваги науковців і практиків програма «Барви натхнення», розроблена творчим дослідником і практиком Шульгою Л. для формування колористичної культури дітей 3-10 років. Автор розглядає розвиток у дітей здібності сприймати і відображати в малюнках красу барв навколишнього світу як могутнє джерело дитячої радості, натхнення, задоволеності, оптимізації їхнього емоційно-особистісного потенціалу, розвитку внутрішніх резервів для колористичної творчості. Таке спрямування занять з малювання яскраво ілюструє запропонована автором тематика дитячих малюнків: «Барви настрою», «Фантазії кольору», «Барви музики», «Барви природи» (осені, весни, літа), «Легідне та веселе», «Світле та яскраве», «Темне та сумне» тощо. Ця технологія спрямована на активізацію дослідницької діяльності дітей у вираженні своїх почуттів, станів, ставлень кольором, розвиток уміння асоціювати кольори фарб та колірні зображення з настроєм.

Для фахівців корекційної освіти важливим є розуміння процесу використання дитиною тих чи інших кольорів як показника рівня розвитку її індивідуального, особистісного бачення й сприйняття зовнішнього світу, відображення внутрішніх переживань, почуттів, станів.

Кольоротерапія та її методи

Кольоротерапія – це дієвий метод впливу на дитину, який може використовуватися в корекційній роботі з дітьми-логопатами з діагностичною, лікувальною, профілактичною та педагогічною метою.

Діти-логопати особливо чутливі до кольору, перебуваючи у хорошому настрої, вони віддають перевагу яскравим насиченим тонам «активної сторони» колірної кола, темні, похмурі холодні тони навпаки, асоціюються у них з неприємними відчуттями, з чимось поганим і неприємним. Так поступово формується зв'язок між словом, образом емоцій і кольоровим пізнанням. Діти рано починають відчувати колір та вибрати для зображення свого настрою. Вибір кольору тісно пов'язаний із психологічними особливостями дитини, станом її здоров'я. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» приділяє особливу увагу впровадженню в освітньо-виховний процес здоров'язберезувальних технологій, що дають змогу проводити педагогічну роботу в цікавих різноманітних формах, забезпечуючи фізичне, соціально-емоційне, духовне та інтелектуальне благополуччя малюків. Практика показала ефективність використання кольоротерапії в роботі з дошкільниками.

Три рівні використання кольоротерапії:

1. Організаційні можливості кольору (система освітлення та кольорове оформлення інтер'єру).

2. Педагогічні можливості кольору (навчання, розвиток, виховання).

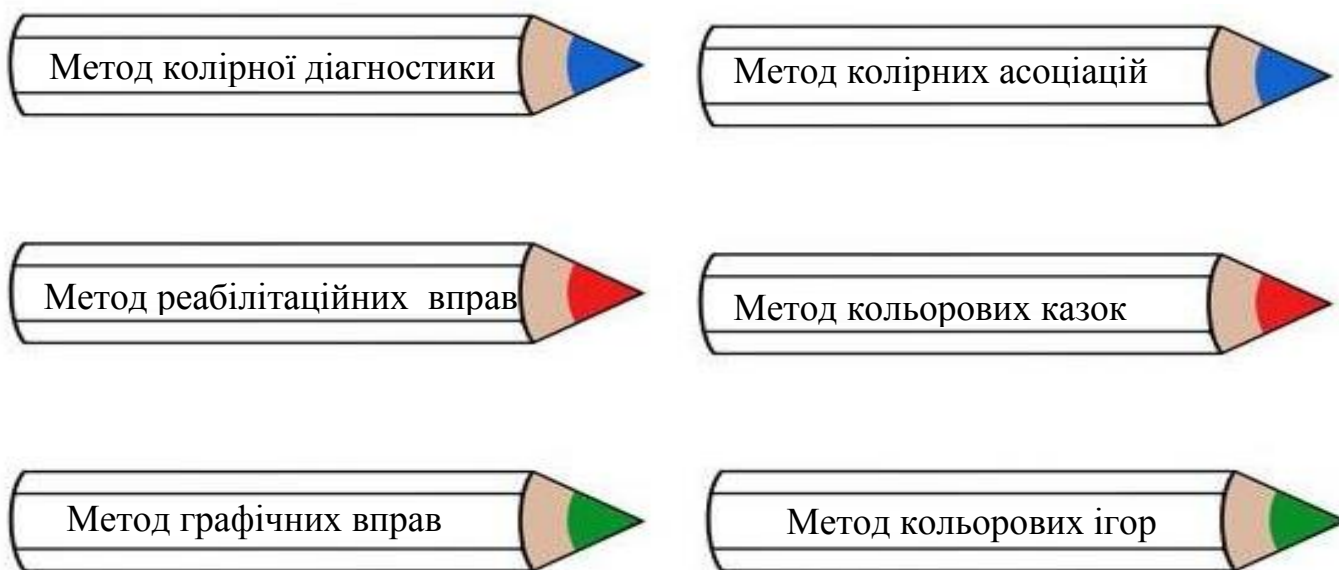
3. Реабілітаційні можливості кольору (оздоровлення, лікування, психологічний колорит).

Фахівці рекомендують використовувати колір по-різному, тобто «опромінювати» або «купатися» з ньому, «одягатися», візуалізувати, «вдихати» чи медитувати з ним. Можна застосовувати «кольоровий пляж», експериментувати, грати з кольором (розфарбувати себе вигаданим пензликом). Можна використовувати кольорові тканини, прикладаючи їх до тіла. Надає відповідної чарівності та викликає цікавість використання різноколірних електричних лампочок. Середня тривалість опромінення становить 5-15 хв., але для більшості кольорів (виняток червоний) час може збільшуватися до 30 хв. Кольорове опромінення дуже сильно діє на шкіру.

Найчастіше використовується зелений колір. Це - єдиний колір, яким можна опромінюватися безмежно. Це колір збалансованості та гармонії, заспокійливий, він позитивно діє на нервову систему, корисний для очей, лікує застуду, головний біль. «Опромінюючи» дитячі серця, зелений колір заспокоює їх. Кольоротерапія поєднується з повторенням формул самонавіювання, наприклад: «Я дивлюсь на зелений колір. Це колір природи. Він проходить через мою шкіру, доходячи до мого серця. Я насичуюся ним. Я буду здоровим та розумним, буду спокійно приймати незнайоме, гарно займатися, пізнавати все нове, сміливо долати перешкоди».

У корекційній роботі з дітьми-логопатами використовують такі методи:

Діагностична вправа «Кольорова квітка»

Мета: визначення емоційного стану дитини відповідно до кольорової гами: жовтий – радість; червоний – щастя; синій – образа; зелений – спокій; сірий – сум; помаранчевий – здивування; коричневий – втома.

Обладнання: кольорові картки у формі пелюсток квітки, розкладені в довільному порядку.

Завдання. Візьміть у руки пелюстку того кольору, який вам сьогодні найбільше до вподоби, з яким хочеться потоваришувати, побути довше. Виконайте артикуляційні вправи.

Завдяки кольорам значно розширюється індивідуальна сфера переживань.

Діагностична вправа «День мого кольору»

Мета: діагностування емоційного стану дитини, розширення індивідуальної емоційної сфери; розслаблення, зняття стресів, підняття настрою та тону.

Обладнання: підручні засоби (кольоровий папір, предмети різних кольорів, фарби, тканини)

Завдання. За допомогою підручних засобів створіть: веселку настроїв; одяг

настроїв; кольорову чарівну паличку; ласкаве проміннячко настрою; куточки свого настрою; малюнки «Мій настрій». Збагачайте, активізуйте, уточнюйте словник дітей під час вивчення лексичної теми.

Діагностична вправа «Кольоровий настрій»

Мета: діагностування емоційного стану дитини, розширення індивідуальної емоційної сфери; розслаблення, зняття стресів, підняття настрою та тону.

Обладнання: на ватмані намальоване коло, розділене на сектори: червоний – активність, фіолетовий – сум та тривога, жовтий – спокій та задоволення, зелений – задумливість, мрійливість.

Завдання. Прислухайтеся до себе. Що ви відчуваєте: радість чи сум, спокій чи тривогу? Чому? Якого кольору ви уявляєте свій настрій? Діти мають поставити свої фішки-сердечка на той сектор кола, який відповідає їхньому настрою. Складіть кольорову казку.

Графічна вправа «Хвилинка-кольоринка»

Мета: діагностування емоційного стану дитини, розширення індивідуальної емоційної сфери; емоційний відпочинок дитини.

Обладнання: кольорові олівці, фломастери, папір.

Завдання. Намалюйте те, що побажаєте (просто лінії, кульки, сніжинки, квіти тощо), використовуючи кольорові олівці або фломастери. Вимовляйте чистомовки.

Час на виконання вправи: 4 – 5 хв.

Графічна вправа «Малюємо себе»

Мета: створювати умови для усвідомлення дітьми себе як індивідуальності; розвивати особисту емоційну сферу дитини.

Обладнання: кольорові олівці, фломастери, папір.

Завдання. Намалюйте кольоровими олівцями себе зараз і себе в минулому.

Рекомендації: обговоріть з дітьми деталі малюнка; у чому вони розрізняються; з'ясуйте, що дитині подобається і що не подобається в собі, що їй хотілося б змінити. Формуйте зв'язне мовлення дітей.

Графічна вправа «Мої друзі»

Мета: діагностування та з'ясування проблем у міжособистісних стосунках дитини.

Обладнання: кольорові олівці, фломастери, папір.

Завдання. Намалюйте кольоровими олівцями своїх друзів. Можна намалювати їх як людей, а можна у вигляді тварин, птахів, квітів, дерев тощо.

Рекомендації: після малювання потрібно обговорити малюнок з дитиною, запитавши її, хто тут намальований, чому вона намалювала саме цих дітей? Чому намалювала їх в певному образі? Вправляйте дітей у правильному вживанні лексико-граматичних категорій.

Реабілітаційна вправа «Кольорова водичка»

Мета: стимулювати позитивний настрій дитини; підбадьорити, підняти настрій та емоційний тонус дитини.

Обладнання: прозора склянка з водою, кольорова серветка.

Хід вправи

Дитина наливає у прозору склянку воду, ставить її на кольорову серветку. Вода вбирає інформацію про колір (5 – 10 хв.). За цей час діти розповідають вірші про «кольорову водичку», тим самим додатково заряджають воду позитивною інформацією. Наприклад:

Я люблю водичку жовту, що, як сонце, зігріває.

Коли дощ надворі, мряка, ця вода нас звеселяє.

Дітям можна випити заряджену кольором воду за півгодини до прийому їжі.

Реабілітаційна вправа «Веселковий тонік» (для групової роботи)

Мета: підбадьорити, підняти настрій та емоційний тонус дитини.

Хід вправи

Пропонують дітям зайняти зручне положення на килимку, диванчику і виконувати команди.

- Влаштуйтесь якомога зручніше і зробіть глибокий вдих і видих.
- Уявіть собі світле блакитне небо з веселкою від краю до краю.
- Сконцентруйтеся на червоній лінії. Уявіть, як вона починає вібрувати, віддаляється від веселки і наближується до вас у вигляді червоної хмаринки. Коли ця хмаринка досягне вас, вона розпадається на рубінові кристали, які торкаються вашої шкіри і перетворюються у краплі води. Вода просочується через шкір всередину і наповнює ваше тіло рубіновим кольором.
- Коли ви відчуєте, що тіло наситилося кольором, зайва волога вирветься назовні і швидко розсіється.

Рекомендації: Повторіть те ж саме з наступною та всіма іншими кольоровими лініями веселки. Зовсім не обов'язково відразу використовувати увесь кольоровий спектр, можна обмежитися декількома кольорами.

Реабілітаційна вправа «Зоряне дихання»

Мета: протидія болі будь-якого походження, тривозі, страху, поганого настрою.

Хід вправи

Пропонують дітям виконувати команди:

- Сядьте якомога зручніше, а можна лягти на килимок синього кольору.
- Уявіть синє небо, засіяне зорями.
- Оберіть одну зірочку – вона тепер належить вам.
- Виберіть колір, необхідний для зцілення.
- Включіть зірочку, нехай вона засвітиться цим кольором. Кольоровий промінь широкий, він все довкола заповнює своїм сяйвом. Вдихніть на раз-два-три, уявляючи, що ви вдихаєте кольорове повітря. Повітря,

проникаючи через ніс, заповнює усе ваше тіло. Спробуйте побачити та відчути це. Вдихайте носом.

- Затримайте дихання, порахувавши до трьох.
- Видихніть на раз-два-три.
- Ще двічі повторіть дихальний цикл.

Гра «Покривала Феї»

Мета: розвивати колірні асоціації, уяву і фантазію

Обладнання: кольорові полотна з прозорої тканини 1.5 X 1.5 м

Хід гри

Діти беруть кольорові полотна з прозорої тканини насичених і пастельних кольорів, обгортаються в них, розглядають крізь них навколишній світ. Це дає відчутний терапевтичний ефект і розвиває колірні асоціації, заспокоює, налаштовує на позитивний лад, розвиває уяву і фантазію. Зміна колірного простору ефективно діє на емоційний стан малюка. Наприклад, побачивши порушення поведінки у дитини, запропонуйте їй відправитися разом в чарівну блакитну країну. Уявіть: прямий контакт «очі в очі», взявшись за руки, в замкнутому, але незвичайному просторі, відрізаному від решти оточення, тиха бесіда на будь-яку тему в залежності від ситуації!

Гра «Різнокольоровий дощик»

Мета: розвивати кольорове сприймання, стимулювати тактильні відчуття, коригувати зорово-моторну координацію.

Обладнання: «дощик» з різнокольорових стрічок, який закріплений на горизонтальній підвісній платформі. Стрічки спускаються до низу, немов струмені води.

Хід гри

Дітям пропонують пройти крізь струмені кольорового дощику з стрічок. Пробігаючи під «теплыми» і «холодними» струменями різнобарвного дощику з стрічок, пропонується дітям зобразити мімікою або розповісти про свої емоції, які у них викликає той чи інший колір. Малюкові, який сумує пропонують побігати під «теплыми» струменями, збудливому - під «холодними». Можна побігати вздовж від «теплих» до «холодних» струменів і назад, зображуючи відповідні емоції. Таким чином, діти навчаються керувати своїми емоціями, змінюючи свій настрій, правильно відчувати колір.

Щоб активізувати рухову активність дітей-логопатів на початку заняття, слід запропонувати їм пройти крізь кольоровий дощик, починаючи з «теплих» кольорів, а для того, щоб заспокоїти дітей, в кінці заняття пропонують пройти крізь дощик, починаючи з «холодних» кольорів.

Гра «Створи веселку»

Мета: розвивати дрібну моторику, уяву, творчість, закріпити назви кольорів веселки.

Обладнання: біле полотно, кольорові круги (пластмасові кришечки)

Хід гри

На підлозі розстеляється біле полотно з розміченими тасьмою дугами. Дітям пропонується «створити веселку», тобто викласти кришками дуги веселки. У цій грі діти навчаються взаємодіяти один з одним, вони спілкуються, придумують назву своєї країни, історії про її жителів. Вони можуть і самі побувати в цій країні і розповісти про свої пригоди. Враховується психоемоційний стан дітей, їх комунікативні якості. «Холодні» кольори веселки можна запропонувати створити дітям активним, рухливим. Замкнутим, малорухливим - теплі. Варіантів об'єднання дітей в групи безліч, в залежності від ситуації, від настрою і поведінки дітей.

Дидактична гра «Веселкове місто»

Мета: розвивати у дітей творчість, фантазію, вміння складати цікаві історії, казки.

Обладнання: дрібні іграшки, картинки із зображенням казкових героїв

Хід гри

Діти потрапляють у Веселкове місто, розселяють «мешканців» (дрібні іграшки, картинки із зображенням казкових героїв), розповідають, чому розселили іграшки саме так, придумують про них історії. Можна включитися в гру, створивши проблемну ситуацію: до щасливих, радісних жителів Жовтої країни проникає злий Чорний чаклун. Можна запропонувати їм реальну ситуацію: потрапляє не чаклун, а хлопчик-забіяка. Діти придумують неймовірні історії: «На Зеленій вулиці», «Пригоди в Червоному замку», «Хто мешкає в Синій хатинці?»...

Дидактична гра «Віконце настрою»

Мета: вчити дітей визначати свій настрій протягом дня

Обладнання: квадрати-віконця різних кольорів. Фотографії дітей

Хід гри

Перед сніданком діти збираються в коло дружби, вітають один одного, розповідають про свій настрій, відповідно до якого кожна дитина вибирає певний колір квадратика і поміщає туди свою фотографію. Протягом дня дитина може самостійно перекладати свою фотографію на інший квадратик, якщо у неї змінився настрій. А ввечері перед тим, як піти додому, розповідають про минулий день і про зміни в настрої протягом дня.

Гра «Кольорові казки»

Мета: вправляти дітей у побудові творчих розповідей

Обладнання: кольорові хустинки

Хід гри

Перед початком розповіді-монологу вихователь проводить коротку бесіду:

- Діти, колір дуже важливий у житті людини. Адже кожен колір і вся багатоманітність його відтінків несуть певну інформацію про довкілля. І

тому назва кольору може стати джерелом казкової історії. Розгляньте кольорові хустинки, виберіть собі колір. Давайте спробуємо скласти з вами свої казки.

Як ускладнення, пропонують дітям скласти казку не від свого імені, а від імені казкового героя чи тваринки. Можна запропонувати дітям одну і ту саму подію описати з різних боків, наприклад, від особи хвалька, веселого і сумного героя тощо.

Гра «Кольорові асоціації»

Мета: розвивати асоціативне мислення, уяву, творчість.

Обладнання: картки з намальованими плямками різних кольорів та некольорові зображення предметів.

Хід гри

Вихователь дає дитині або ж показує усій групі картку з плямою певного кольору. Завдання кожного – вибрати серед картинок різних предметів саме ту, зображення якої в нього асоціюється із заданим кольором. Дитина обов'язково має обґрунтувати свою відповідь, адже без цього вона не зараховується.

Наприклад:

-Ось червоний колір. Про що ви подумали?

- Я подумав про машину, тому що вона має зупинитися на червоне світло.

- А я подумала про дерево, на якому є червоні яблука.

Таку гру доцільно включати під час вивчення лексичних тем: «Плоди», «Явища природи», «Тварини», «Рослини».

Діагностичний колірний тест емоційного стану дитини

Мета: за допомогою колірної тесту визначити настрій дитини, коригувати її успішність в різних видах діяльності.

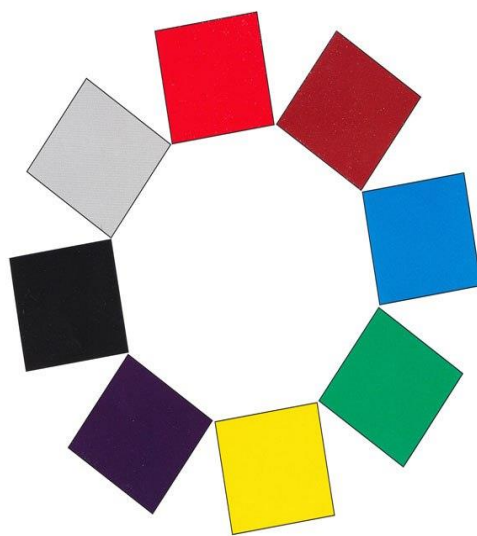
Обладнання: 8 кольорових квадратів (синій, зелений, червоний, жовтий, фіолетовий, сірий, чорний, коричневий)

Проведення тесту

Визначення настрою дитини на заняттях проводять за допомогою колірної тесту емоційних станів на основі тесту Люшера. Поганий настрій дитини, складні взаємини з педагогом чи однолітками можуть вплинути на успішність його діяльності.

Дитині пропонується вибрати квадратик, який схожий на його настрій під час заняття, а потім квадратик-настрій під час спілкування з педагогом. Далі для порівняння ви можете запропонувати дитині вибрати колір, який схожий на його настрій вдома, в дитячому саду,

коли він спілкується з мамою...

Інтерпретація колірних виборів і колірних асоціацій.

Синій колір - цей колір вибирають спокійні, чутливі діти. Їх настрій загалом позитивний. У дитини існує потреба у глибокому розумінні його співрозмовника, в індивідуальному спілкуванні. Заняття, де немає особистого контакту з педагогом, їм не комфортні, вони замикаються в собі, сумують.

Зелений колір - цей колір вибирають діти з високим рівнем домагань. Вони відчують потребу бути першими, потребу в похвалі. Ще для них значимо шанобливе до них ставлення з боку педагога та однолітків, вони люблять, щоб їх ставили в приклад іншим.

Червоний колір - цей колір воліють енергійні, активні діти. Їм подобається пошуміти, побешкетувати, можуть бути заводієм в іграх. Колір показує, що на заняттях у дитини хороший, активний стан.

Жовтий колір означає, що дитина очікує від занять тільки хорошого, схильна слухатися педагога, виконувати його вказівки.

Фіолетовий колір - колір занадто дитячої поведінки, вимагає похвали. Дитина може не дотримувати дистанцію у стосунках з дорослими, у разі надто суворих, жорстких вимог може вередувати, закотити істерику. В цілому настрій позитивний.

Коричневий колір - колір тривоги, дискомфорту не тільки емоційного, але й фізичного. У дитини може боліти голова, живіт. Дитина може переживати із-за того, що його досягнення не відповідають очікуванням педагога або батьків.

Чорний колір - це колір вибирають діти, яким не подобається те, що відбувається на заняттях, вони висловлюють свій протест, бунтують, не підкоряються вимогам дорослих. Це стан відкритого конфлікту з педагогом чи однолітками, або з тією діяльністю, якою їм доводиться займатись.

Сірий колір - колір пасивного неприйняття. Сірий настрій означає, що дитина нудьгує на заняттях, що він байдужа до того, що відбувається, не вникає в процес, пропускає повз вуха вказівки педагога. Часто це відбувається тому, що дитина не бачить сенсу в заняттях, оскільки у нього не виходить виконувати вимоги.

Таким чином, синій, зелений, червоний, жовтий і фіолетовий кольори говорять про емоційне благополуччя дитини, а коричневий, чорний і сірий - про неблагополуччя. На основі інтерпретації кольору і спостережень за вчинками і поведінкою дитини, колір допомагає зрозуміти, наскільки комфортні для неї заняття.

Символічне значення кольору та його використання в корекційній роботі

З давніх часів людство надавало кольорам символічне значення. Група вчених розробила методику «Кольорові діти», за допомогою якої за кольорами, які дитина найчастіше використовує у малюнках, можна визначити характер дитини, його реакцію на життєві ситуації і емоційний клімат в сім'ї, а головне - спрогнозувати, якою вона виросте. У залежності від того, який колір найчастіше використовує у своїх малюнках дитина, а також який колір є для неї найулюбленішим, можна виділити різні особливості характеру дитини.

«Жовті діти»

Мовою кольору жовтий - колір духовності, але в той же час і небезпеки. Це люди вільні, оригінальні, а тому небезпечні для тих, хто на перше місце ставить непорушний порядок, необмежену владу. Більше всього схильні до творчості. "Жовта" дитина - мрійник, фантазер, казкар, жартівник. Вона любить грати на самоті, любить абстрактні іграшки: камінчики, гілочки, ганчірочки, кубики, оживляючи їх силою своєї уяви. Коли дитина виросте, вона буде віддавати перевагу різноманітній, цікавій роботі. Завжди буде в щось вірити, на щось сподіватися, прагнути жити майбутнім. У той же час у нього можуть проявлятися такі риси характеру, як не практичність, прагнення уникнути прийняття рішень, безвідповідальність.

«Червоні діти»

Червоний колір - колір здоров'я, життя, енергії, сили, влади. Ці діти відкриті й активні. Дуже важко дорослим з «червоними» дітьми: живими, неслухняними, збудливими, непосидючими, які ламають іграшки. Коли вони виростуть, то висока працездатність, буде визначатися прагненням домогтися успіху, отримати результат, заслужити похвалу. Звідси наполегливість, егоїзм. Інтереси сьогоденного дня для них понад усе. Серед яскравих політиків найчастіше зустрічаються «червоно-жовті» (червоний – найбільш улюблений), серед розумних - «жовто-червоні».

«Сині діти»

«Сині» діти - повна протилежність «червоним». Недаремно «червоних» дітей можна заспокоїти синім кольором, а «синіх» дітей - червоним. «Синя» дитина - спокійна, урівноважена, любить робити все не поспішаючи, докладно. Із задоволенням лежить на дивані з книжкою, роздумує, все обговорює. Вона воліє задушевну дружбу з самовіддачею і самопожертвою, тому що, на противагу «червоним» дітям, їй приємно віддавати, а не отримувати. Часто діти вибирають синій колір не тому, що вони спокійні, а тому, що в даний момент дуже потребують спокою.

«Фіолетові діти»

Мовою кольору фіолетовий означає ніч, таємницю, містику, споглядання. Діти живуть багатим внутрішнім світом і відрізняються артистизмом, дуже чутливі. Їх легко загіпнотизувати, вони збудливі.

Прагнуть зробити враження, але при цьому здатні подивитися на себе з боку. Дуже вразливі, більше за інших потребують підтримки і заохочення.

«Синьо-зелені діти»

Мовою кольору «синьо-зелений» означає воду, лід, холод, глибину, гордість, престиж, пихатість. Цей колір - індикатор стану нервової системи. У того, кому він подобається, нерви перенапружені. Таке нервове напруження визначається характером людини, або може бути викликане ситуацією, коли людина боїться помилитися, позбутися досягнутих успіхів, викликати на свою адресу критику. Не випадково «синьо-зеленими» є всі чиновники і адміністратори. Тому дуже важливо вберегти «синьо-зелених» від зайвої регламентації. Необхідно надати дитині більше свободи, заохочувати ініціативу, замінювати покарання на заохочення, можливо, знизити вимоги (наприклад, не вимагати вчитися тільки на відмінно).

«Зелені діти»

«Зелена» дитина вважає себе покинутою і дуже потребує в материнській любові. Щоб він не виріс в «зелену» особистість (консервативну, боїться змін, які у неї асоціюються з втратами), потрібне особливе творче виховання, розвиток відкритості, інтересу. Такій дитині необхідно почуття захищеності, надійності.

«Помаранчеві діти»

Ці діти легко збудливі, так само, як «червоні» і «жовті», але це збудження не має виходу. І діти веселяться, пустують, кричать без всякої причини. Тому такий небезпечний помаранчевий колір: коли до помаранчевого сонця додається помаранчеве небо, та ще й помаранчева мама - цей колір стає верескливим, неприємним, він дратує і спустошує.

«Коричневі діти»

У коричневому кольорі оранжевий глушиться чорним, дискомфорт першого не так помітний. приземлений, затишний і навіть приємний в невеликих дозах коричневий колір у «коричневих» дітей стає способом створювати свій світ, надійний і закритий, маленький світ, який буде створювати відчуття безпеки. Існує багато причин «коричневого» дискомфорту: слабе здоров'я, сімейні негаразди, участь в драматичних подіях, і, нарешті, розумова неповноцінність.

«Чорні діти»

Чорний колір, як колір загрози, абсолютно протипоказаний дітям. Діти рідко віддають перевагу йому, але якщо дитина віддає перевагу чорному - це свідчить про передчасно дозрілої складної психіці і про стрес, що змінили життя дитини. Чим інтенсивніший колір, тим сильніше загроза, тим драматичніше стан дитини.

«Сірі діти»

Іншу психологічну картину дає сірий колір, теж протипоказаний дітям і що означає рутину, безпросвітність, відторгнення, бідність. Найчастіше «сірі» діти дуже тихі, несміливі, замкнуті. «Сіра» ситуація виникає, коли дитину відгородили або він сам відгородився від інших дітей. Якщо людина

не може визначити, подобається йому сірий колір чи ні - це перша ознака втоми.

Блакитний колір говорить про свободу, безтурботності, схильності до зміни обстановки. Зазвичай його воліють хлопчики. Часто з таких хлопчиків виростають моряки.

Рожевий звичайно вибирають дівчатка. «Рожева дитина» зазвичай ніжна, слабка, боязка. Така дитина дуже залежна від оточуючих, потребує постійної підтримки.

Методику «Кольорові діти» можна використовувати в корекційній роботі з дітьми-логопатами, адже вона розкриває символічне значення кольору, кольорові вподобання дитини, визначає особливості характеру дитини. Використовуючи дану методику, можна виділити ті кольори, що сприяють розвиткові мовленнєвої компетентності дітей.

- Червоний колір викликає інтерес до мовленнєвої діяльності, підвищує пошукову активність під час вибору доречних і точних слів та їх форм.
- Жовтий колір позитивно впливає на творчі розповіді дітей, концентрацію думки при доборі лексичного матеріалу і відтворенні його у процесі мовлення. Він також підвищує пізнавальний і вербальний інтерес у дітей.
- Блакитний колір корисний при розмірковуванні, оскільки цей колір пов'язаний з інтелектом. Під впливом цього кольору дитина залишається на одинці зі своїми думками, споглядає, розмірковує. Це - колір креативності й медіативних практик.
- Зелений колір допомагає дитині аналізувати власне висловлювання, контролювати його зміст, концентруватися на ньому, пригадувати факти, події, образи.
- Помаранчевий колір сприяє когнітивним процесам, як і жовтий. Як склянка апельсинового соку зранку тонізує людину на весь день. Так і колір апельсина підвищує її творчо-мовленнєвий потенціал.
- Фіолетовий колір дає дітям натхнення, необхідне для художньо-мовленнєвої діяльності, заспокоює, створює умови для природності й простоти мовлення, яка у висловлюваннях зрозуміла всім.

Використання ігор з кольором Рібцун Ю.В. як засобів корекції мовлення у дітей-логопатів

Діти-логопати, окрім вад звуковимови та недорозвитку фонематичних процесів, мають деякі відставання у формуванні лексико-граматичної складової мовлення. Рібцун Ю. В. вважає, що вчителю-логопеду і вихователю слід планувати свою роботу таким чином, щоб здійснювати корекцію мовлення комплексно, активізуючи усі психічні процеси.

На п'ятому році життя паралельно з активним оволодінням мовленням у процесі гри інтенсивно розвивається дитяча увага, сприймання та спостережливість. Малюк цього віку може упродовж короткого часу самостійно спостерігати за тим чи іншим об'єктом, виділяти головне, розрізняти і називати основні кольори та відтінки.

Знайомство з кольорами та відтінками у середньому дошкільному віці виступає на перший план, а тому набуті знання закріплюються під час усіх видів ігор-занять. Керуючись рекомендаціями Рібцун Ю.В., на різних етапах корекційно-розвивальної роботи спільно з вчителем-логопедом, використовуємо наступні дидактичні ігри:

Мета:

- закріпити назви основних кольорів та їх відтінків;
- активізувати слухову увагу;
- формувати спрямованість уваги на фонологічну структуру слова;
- розвивати фонематичне сприймання;
- удосконалювати граматичну будову мовлення шляхом узгодження назв кольорів із родом іменників.

Обладнання: картинки із зображенням різнокольорових предметів на

позначення слів-паронімів; картки із зображенням слів-паронімів одного кольору та конфліктних:

- білий *бинт* – білий *бант*, сірий танк, коричневий стіл, червоний бант, сірий вовк;
- блакитна *бабка* – блакитна *палка* – блакитна *шапка*, сіра *палка* – сіра *палка*, зелена *жабка*;
- чорний *жук* – чорний *сук*, зелений *жук* – зелений *лук*, сірий *сук*, сірий *ключ*;
- червоний *рак* – червоний *лак* – червоний *мак*, синій м'яч, рожевий *лак*;
- коричнева *тачка* – коричнева *качка* – коричнева *кашка* – коричнева *чашка*, синя *тачка*, червона *ручка*;
- чорна *галка* – чорна *палка* – чорна *пилка*, сіра *гілка* – сіра *гірка*, зелена *гірка*;
- червона *машина* – червона *малина* – червона *калина*, жовтий *колобок* – жовтий *колосок*, синя *машина*;
- сіра *мишка* – сіра *миска* – сіра *маска*, зелена *каска*, коричнева *шишка*, червона *миска*;
- сіра *шапка* – сіра *сапка* – сіра *лапка*, зелена *жабка*, синя *шапка*, зелена *книжка*;
- коричнева *рама* – коричнева *лама* – коричнева *лапа*, блакитна *лампа*, оранжева *риба*, блакитна *рама*;
- сіра *коса* – сіра *коза*, коричнева *лоза* – коричнева *коза*, чорна *коса*, рожева *ваза*.

Мовленнєвий матеріал: слова-пароніми, що містять: а) акустично та артикуляційно далекі звуки – и–а, б–с, п–л, м–р, м–к, с–л, ж–с, ж–л, г–п, к–ч; б) артикуляційно далекі, але акустично близькі звуки – с–ш, т–к; в) артикуляційно близькі, але акустично далекі звуки – р–л; г) артикуляційно та акустично близькі звуки – б–п, ж–ш, ч–ш, с–з.

Попередня робота: називання окремих предметів та їх кольорів.

Опис гри:

Варіант 1.

Педагог викладає перед дитиною картку і розповідає: «Різнокольорові слова запросили гномика Ау пограти з ними у піжмурки. Вони швиденько розбіглись і поховались хто куди. Деякі слова були однакові за кольором і схожі за звучанням, тому їх важко було знайти. Допоможи гномику Ау знайти слова, які я назву. Покажи, де червоний мак. А де червоний рак?».

Варіант 2.

Педагог викладає на стіл одну картинку і пропонує серед інших знайти відповідну паронімічну пару.

Розповідь педагога: «Гномик Ау вибрав одну картинку, а знайти пару ніяк не може, адже він знає, що їх назви мають бути дуже схожими між собою» (педагог першу пару картинок підбирає самостійно)

Мета:

- закріпити назви основних кольорів та їх відтінків;
- автоматизувати та диференціювати вимову звуків різних фонетичних груп;
- формувати навички слухового контролю;
- збагачувати словник;
- розвивати граматичну будову мовлення шляхом узгодження назв кольорів із числом та родом іменників.

Обладнання: площинні будиночки, у віконечках яких можна побачити предмети одного кольору, в назвах яких наявні однакові звуки.

Мовленнєвий матеріал:

- на етапі автоматизації:

[Б]: блакитний Любин берет, блакитні брудні чоботи, блакитний Борисів комбінезон, блакитна бабка;

[З]: зелений возик, зла зелена змія, зручний зелений комбінезон, величезний зелений гарбуз, зелена прозора ваза, зелений залізний паровозик, запашна зелена зелень, зелена лоза, зелений Телепузик;

[С]: синя весела скакалка, сині весняні проліски, синя спортивна сумка, пухнастий синій светр, сині ласти і маска, синій пилосос, синя пластмасова миска, синя смугаста сорочка, синя каструля;

[Ч]: величезний червоний м'яч, червоні порічки, червоний обруч, чарівна червона квіточка, чудові червоні черешні, смачні червоні полунички, червона четвірка, зручні червоні черевички;

[Ж]: ажурний рожевий абажур, рожевий кружечок, рожева ложка, рожевий папушка, рожевий ажурний джемпер, рожеві босоніжки, рожева піжама, ніжні рожеві жоржини, рожева кружка Жанни;

[Л]: кисле зелене яблуко, зелені липові листочки, зелений пенал, маленька зелена ялинка, зелений плащ;

[Л]: блакитна лампа, блакитна футболка, блакитне плаття, блакитне мило, блакитні колготи;

[Р]: *оранжева хурма, оранжевий гребінець, оранжеві абрикоси, перистий оранжевий гарбуз, хрумка оранжева морква, оранжева морська риба, оранжевий персик, оранжевий чорнобривець, оранжевий мандарин;*

[Р]: *чорні шорти, гірка чорна редька, чорний кріт, гострий чорний крюк, чорні кури, корисна чорна смородина, чорний ворон, чорна пантера, чорний шарф, чорний грак, чорна хмара;*

- на етапі диференціації:

[Б] – [П]: *блакитне плаття, блакитна палка, блакитний парашут, блакитне пальто, блакитний потяг, блакитний папуга;*

[Ф'] – [В]: *фіолетовий виноград, фіолетова ваза, фіолетовий диван, фіолетові сливи, фіолетовий возик;*

[К] – [Т]: *коричневі туфлі, коричнева табуретка, коричневий трикутник, коричнева тарілка, коричневий танк, коричневе теля;*

[К] – [Х]: *коричневий халат, коричнева хустка, коричневий ховрах, коричневий хрущ, коричнева муха, коричневий фартух;*

[К] – [Г]: *коричневий глечик, коричневий горщик, коричневий горобець, коричневий гриб, коричневі граблі;*

[С] – [С']: *сильний сірий слон, сіра сковорідка, сердитий сірий гусак, сірі спортивні кросівки, сіра сонна сова, сірий носоріг, сірі сходи, веселий сірий песик, сірий ослик;*

[С'] – [Ш]: *сіра шапка, сіра шуба, сірий шарф, сірі штани, сіра миша, сіра машина, сіра мишка;*

[С'] – [Ч]: *сірі очі, сірі черевики, сірий чайник, сірий часник, сіра чапля, сірий човен;*

[С'] – [ШЧ] (ШЧ'): *сірий ящик, сірий плащ, сіре щеня, сірі щипці, сірий щур, сіра щітка, сіра ящірка;*

[З] – [С]: *зелена сумка, зелена гусениця, зелений пилосос, зелений самоскид, зелене намисто, зелена скатертина, зелена серветка, зелений светрик;*

[З] – [Ц']: *зелений гребінець, зелений перець, зелені олівці, зелені рукавиці, зелений прапорець, зелена гусениця;*

[З] – [Ж]: *зелений жук, зелена жаба, зелена піжама, зелений жолудь, зелений жилет, зелена книжка;*

[Ж] – [Ш]: *рожева шипшина, рожева шапка, рожеві шпалери, рожеві шкарпетки, рожеві шорти, рожевий шарф;*

[Ч] – [Ц']: *червоний прапорець, червоний олівець, червоний перець, червона полуниця, червона мильниця, червона супниця, червона перечниця;*

[Л] – [Л']: *зелена цибуля, зелена квасоля, зелений олівець, пластмасова зелена лійка, зелена пальма, зелений капелюх;*

[Л] – [Л']: *білосніжні конвалії, біла ліля, біла літня блузка, біла постільна білизна, великий білий холодильник, біла мальва, біла пляшка;*

[Л] – [Л']: *фіолетовий олівець, чоловічий фіолетовий капелюх, фіолетова лійка, фіолетове пальто;*

[Л] – [Р]: блакитний кораблик, блакитна рибка, блакитний пароплав, блакитний круг;

[Р] – [Р']: сірий кучерявий баран, сірі хмари, зручні сірі черевики, сірий носоріг, сірий рюкзак;

Опис гри:

Педагог розповідає дитині: «У Країні Кольорів у різнобарвних будиночках жили-були фарби. Якого кольору була фарба, такого кольору був і будиночок, та предмети, що знаходились у ньому».

Варіант 1.

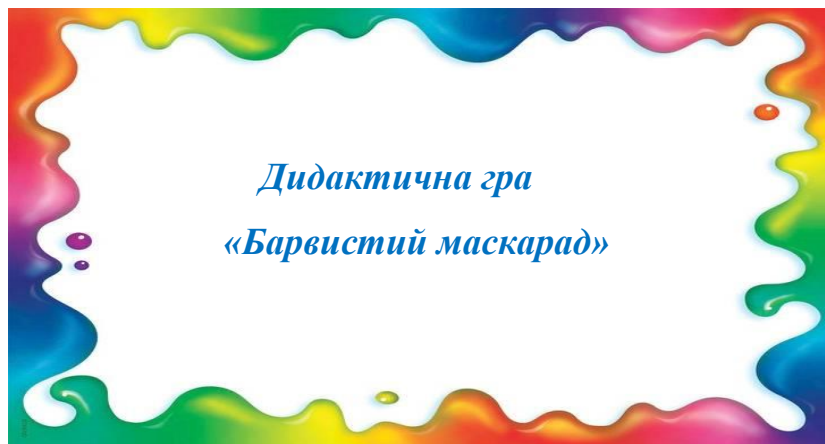
Педагог викладає перед дитиною площинний будинок, у віконечках якого видно предмети одного кольору, запитує: «Як ти думаєш, якого кольору фарба живе у цьому будиночку? (Синя). Як ти здогадався? (Фарба розфарбувала кожен предмет у синій колір). Я називатиму картинку та її колір, а ти покажуй її та повторюй за мною». (Синя сумка, синя каструля, синій светр тощо).

Варіант 2.

Зображені предмети та їх колір дитина може називати самостійно.

Варіант 3.

Педагог може називати кольори та зображення неправильно, а дитина повинна виправити його.

Мета:

- закріпити назви основних кольорів та їх відтінків;
- формувати навички словотвору.

Обладнання: предметні картинки та картки різних кольорів.

Мовленнєвий матеріал: малина – малиновий, чорниця – чорний, абрикоса – абрикосовий, пісок – пісочний, салат – салатний, бузок – бузковий, молоко – молочний, шоколад – шоколадний, лимон – лимонний, фіалка – фіалковий, оливки – оливковий, буряк – буряковий, кора – коричневий, волошка – волошковий, морква – морквяний, кава – кавовий, болото – болотний, горох – гороховий, вишня – вишневий, трава – трав'яний.

Попередня робота: а) пояснення значення слова «маскарад»; б) розгляд предметних картинок, називання їх, повторення за педагогом

назв кольорів у співвіднесенні з предметом.

Опис гри:

Варіант 1.

Педагог розповідає, що діти вирішили влаштувати маскарад і готували різноманітні костюми до свята. Дівчатка вибрали для себе костюми квітів. Надійка була *Фіалкою*. Костюм у неї був *фіалкового* кольору. Оленка була *Волошкою*. Якого кольору костюм був у Оленки? (*Волошкового*) У Оксанки був костюм *Бузку*. Якого він кольору? (*Бузковий*)

Варіант 2.

Педагог розповідає, що у вихідний день діти з мамами пішли у кафе. Там вони вибрали собі різні ласощі. Миколка попросив сік із вишні. Якого кольору був сік? (*Вишневий*) Тетянка замовила желе із абрикосів. Якого кольору було желе? (*Абрикосове*) Олесі подобаються цукерки із шоколаду. Якого вони кольору? (*Шоколадні*) Максимкові до вподоби морозиво із малиною. Якого воно кольору? (*Малинове*) Подумай і назви, які „смачні” кольори ти ще знаєш” (лимонний, молочний, салатний тощо).

Мета:

- закріпити назви основних кольорів та їх відтінків;
- визначити рівень сформованості лексичного поєднання слів;
- розвивати граматичну будову мовлення шляхом узгодження назв кольорів із числом та родом іменників.

Обладнання: картки із зображенням предметів, які можна об'єднати в пари за кольором.

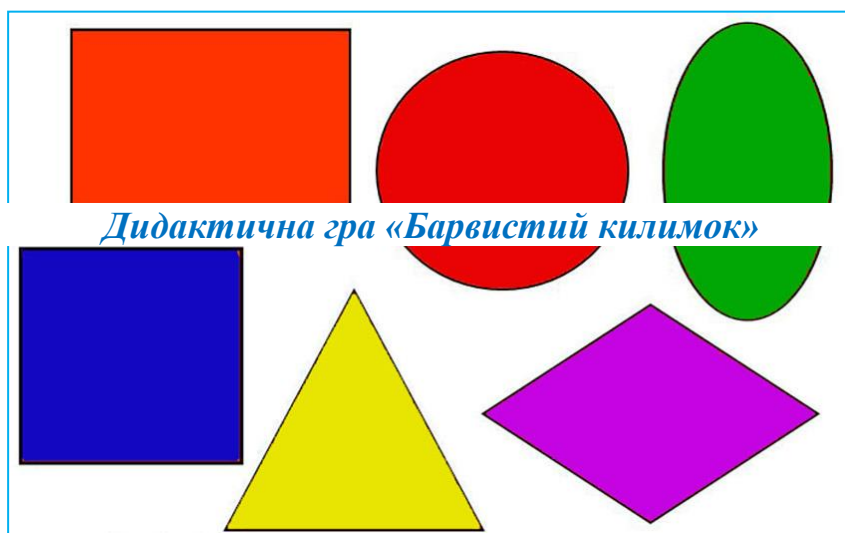
Мовленнєвий матеріал: карі очі – *коричневі* черевики, *сивий* дідусь – *сизий* голуб, *рум'яні* щічки – *червоні* капці, *руда* білка – *оранжева* морквина.

Попередня робота: розгляд картинок, називання зображених предметів та їх кольорів.

Опис вправи:

Педагог пропонує дитині розглянути картку, назвати пару предметів, запитує: «Як сказати краще: карі очі чи *коричневі* очі? Карі черевики чи *коричневі* черевики?».

Дидактична гра «Барвистий килимок»

Мета:

- формувати навички часткового звукового аналізу;
- диференціювати вимову звуків різних фонетичних груп;
- закріпити назви основних кольорів та їх відтінків.

Обладнання: картка, поділена на 6 (12) квадратів, кружечки різних кольорів, предметні картинки, перший звук у назвах яких відповідає першому звуку у назві певного кольору (Ж – жовтий, Ч – червоний (чорний), С – синій (салатний), З – зелений тощо).

Попередня робота: а) виділення першого наголошеного голосного, щілинного приголосного у слові; б) визначення першого звука у назвах кольорів олівців.

Опис гри:

Педагог розповідає: «Павук Пундик був гарним майстром. Він умів ткати різнобарвні килимки. Муха Дуся замовила йому килимок, але не простий, а з незвичним візерунком. Самому Пундику важко впоратись із завданням, адже тут потрібно бути дуже уважним і багато чого вміти. Ми йому допоможемо».

Педагог кладе перед дитиною картку з розкладеними на ній у певній послідовності предметними картинками, на столі – різнокольорові кружечки, знайомить дитину з правилами викладання візерунка: «Тобі потрібно визначити перший звук у назві предмета. Він має бути такий самий, як перший звук у назві кольору кружечка, який ти візьмеш. Потрібно замінити всі картинки на кружечки, поки не заповниш ними всю картку. Якщо завдання буде виконано правильно, на килимку утвориться барвистий візерунок».

Варіант 1.

У дитини картка, поділена на 6 квадратів, у кожному з яких – картинка. Поруч – кружечки двох кольорів. Педагог вказує на першу картинку: «Хто це? (Жаба) Який перший звук у цьому слові? (Ж) Якого кольору кружечок ти візьмеш – жовтого чи зеленого? (Жовтого, бо перший звук Ж). А це хто?»

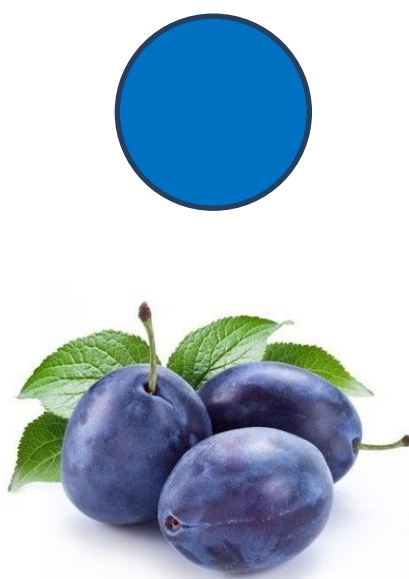
(Змія) Який перший звук у цьому слові? (З) Який кружечок слід взяти? (Зелений) Чому? (Бо перший звук З)».

Рівнем допомоги може слугувати питання типу: «Назва якого кольору починається на Ж? (Жовтий) Отже, який кружечок ми покладемо на місце першої картинки? (Жовтий)».

Поступово кількість кольорів кружечків та клітин картки збільшується.

Варіант 2.

На картці розкладені різнокольорові кружечки. Дитина послідовно добирає предметні картинки, де слова-назви починаються на звуки, що відповідають першим звукам у назвах кольорів.

Описані ігрові завдання потребують тривалої підготовчої роботи, а також обов'язкового урахування мовленнєвих, розумових, психологічних та характерологічних особливостей кожної дитини зокрема. У процесі логопедичної роботи запропоновані ігри дадуть змогу здійснити як корекційні, так і розвивальні завдання – ознайомлення і розрізнення основних кольорів та їх відтінків та розвиток усіх сторін мовлення.

Організація і проведення тематичного дня

«Різнокольорова країна»

В основу занять з дітьми покладений прийом заглиблення дітей у тему, який дає їм можливість усвідомити, відчути те що хоче їм повідомити педагог. Тема не обмежує можливості планування різних видів діяльності, завдань розвитку, корекції, навчання і виховання дітей, вона є лише канвою, що дозволяє об'єднати всі види дитячої діяльності, зробити їх цікавими, максимально корисними для дітей.

Практика засвідчила, що ретельна підготовка педагогів до тематичного дня сповна окупається емоційною позитивною реакцією дітей, їх максимальною активністю упродовж дня, враженнями, які отримують діти. Важливо, щоб тематичний день складався не тільки з організованих заходів, у дітей повинно бути досить часу для вільної самостійної діяльності. Тому обов'язково плануйте матеріали та обладнання розвивального середовища за темою дня.

Мета тематичного дня:

- розвивати зорове сприйняття кольору, творчу уяву, фантазію під час гри з кольором;
- сприяти розуміння того, що кожний колір має свої лікувальні можливості та характеризується відповідним настроєм;
- виховувати інтерес до кольоротерапії.

До участі у проведенні тематичних днів активно залучаються молоді педагоги, для підготовки яких проводяться майстер-класи, семінари-практикуми, тренінги. Творчо і креативно пройшла інтерактивна ділова гра використання елементів кольоротерапії «Співпраця з батьками – запорука успішного подолання мовленнєвих порушень у дітей» (додаток 1).

Зацікавив вихователів майстер-клас з використання кольоротерапії як здоров'язбережувальної технології (додаток 2). Вихователі познайомилися з системою роботи по використанню кольоротерапії в роботі з дошкільниками та вдосконалили свою фахову майстерність.

Тематичний день «Різнокольорова країна»

І половина дня

Сюрпризний момент

Зустрічає дітей вихователь в образі Феї Барвинки і чарує чарівною паличкою. Все навколо стає незвичним. Діти знаходять на стіні намальовану веселку, на столі – кольорову квітку, кольорові стрічки, кольорові олівці, фломастери, в куточку – різнокольорові віночки, в кошику – повітряні кульки різного кольору. Говорить дітям, що вони, потрапили до різнокольорової казкової країни.

Дидактична гра «Повітряні кулі»

Мета: закріплювати знання про кольори шляхом добирання кольорів за зразком, розвивати дрібну моторику рук; активізувати словник: червоний, зелений, синій, жовтий, фіолетовий.

Обладнання: повітряні кульки різних кольорів та стрічки такого ж кольору (кількість однакова).

Хід гри

Фея Барвинка говорить дітям, що хоче прикрасити чарівну країну повітряними кульками, але вони розлетілися в різні біч. Просить дітей допомогти їй прив'язати стрічки до кульки. Діти добирають стрічку такого самого кольору і прив'язують її до кульки.

Дидактична гра: «Знайди за кольором»

Мета: закріплювати вміння знаходити і називати одяг конкретного кольору; розвивати увагу; формувати інтерес до спілкування з однолітками.

Хід гри

Діти стоять у колі, Фея називає колір одягу або деталі, за якими діти повинні відгадати і назвати дитину, в якій є такі кольори в одязі. Назвати однолітка потрібно ласкавим ім'ям.

Ранкова гімнастика

Мета: створювати бадьорий, радісний настрій; підвищити м'язовий тонус.

Діти беруть у руки різнокольорові м'ячики – перетворюються на фарби, які живуть у різнокольоровій казковій країні і виконують ранкову гімнастику.

Чарівний сніданок

Мета: викликати апетит, бажання вирости, бути сильними і здоровими.

Помічник вихователя приносить кашу в чарівному горщику. Діти промовляють чарівні слова: «Горщику, вари», а після того, як їжа роздана: «Горщику, не вари». Діти «чаклюють» над кашею, прикрашають її ягодами з варення і все з'їдають.

Фея Барвинка з різнокольорової казкової країни запрошує дітей на «чарівний килимок» і розповідає казку про чарівний олівець.

«Художник і чарівний олівець»

Придбав художник олівець. А цей олівець виявився не простий, чарівний. Узяв він його і став малювати. Аж щось запищало в майстерні. Художник оглянув приміщення – нікого немає. Доки він це робив, чарівний олівець швидко закінчив розпочатий малюнок. Здивувався майстер. Тут знову

почувся писк. Художник став оглядати кімнату і несподівано обернувся. Дивиться, а новий олівець малюнок закінчує.

Тоді художник відсунув чарівний олівець вбік і взяв звичайний. Звичайним олівцем художник почав створювати надзвичайно красиві малюнки. І ви також можете створювати красиві малюнки.

Звучить музика, діти довільно малюють «чарівним» олівцем. Діти розглядають свої малюнки на крузі («мандала»), діляться враженнями.

Заняття із малювання

Тема: «Плаття для Феї Барвинки»

Мета: розвивати зорове сприйняття кольору, творчу уяву, фантазію під час гри з кольором. Визначити рівень сенсорного розвитку дитини, її здатність аналізувати, порівнювати, аналізувати. Вправляти дітей у добиранні предметів за кольором. Продовжувати удосконалювати навички малювання фарбами, правильно тримати пензлик. Розвивати увагу, дрібну моторику рук, цілеспрямоване сприймання. Прищеплювати інтерес до малювання та вміння включатися в гру.

Матеріал: кольорові стрічки, паперові ляльки, шаблони суконь для ляльок, фарби різного кольору, пензлі, підкладні клейонки, вода, серветки, підставки.

Хід заняття

1. Добирання сукні за кольором стрічки.
2. Розфарбовування шаблонів суконь.
3. Танок дружби (пара добирається за кольором).

Спостереження на прогулянці за квітками на клумбі

Мета: закріплювати назви квітів, їх колір; формувати естетичний смак; спостережливість; виховувати дбайливе ставлення до рослин; активізувати мовлення.

Малювання крейдою на асфальті

Мета: викликати бажання малювати на асфальті кольоровою крейдою. Вчити дітей зображувати задумане. Розвивати творчу активність у роботі. Вчити малювати виразні малюнки та вміти про них розповідати. Виховувати любов та бажання малювати.

Матеріал: різнокольорова крейда.

Дидактична гра «Гра в кольори»

Мета: закріплювати знання про кольори фруктів і овочів, їх назви. Вчити віднаходити у навколишньому подібні кольори.

Обладнання: муляжні овочі і фрукти або їх картинки.

Рухлива гра «Кольорові автомобілі»

Мета: закріплювати вміння діяти за сигналом, бігати, не наштовхуючись один на одного.

Обладнання: кольорове кермо або стрічки, картки.

Хід гри. Фея Барвинка «виїздить» на машині, роздає кожній дитині кермо, перетворюючи їх на водіїв машин.

Гра малої рухливості «Хто найуважніший?»

Мета: розвивати цілеспрямовану увагу дітей, вчити орієнтуватися в

просторі, закріплювати знання кольорів, розвивати мовлення.

Обладнання: паперовий різноколірний метелик.

Хід гри.

До дітей "прилітає" паперовий різнокольоровий метелик. Він просить дітей розповісти, якого кольору у нього крильця. Потім пропонує дітям показати йому, що у них на ділянці зеленого кольору.

Необхідно знайти предмет, підійти до нього, підняти вгору руку, назвати предмет і його колір.

II половина дня

Дидактична гра «Складемо веселку»

Мета: закріплювати знання про сім основних кольорів спектру, вміння знаходити дугу навколо кольору.

Хід гри

Після сну Фея Барвинка звертає увагу дітей на те, що поки вони спали, з неба впала веселка і розсипалася. Просить допомогти зібрати веселку, для цього необхідно знайти і принести дугу потрібного кольору, назвати колір.

Фея Барвинка читає вірш про веселку.

Самостійна художня діяльність. Малювання за художнім твором

Н. Забіли «Олівець-малювець»

Мета: вчити розуміти віршований твір. Викликати в дітей бажання малювати за прочитаним твором. Задумувати власну кінцівку і відтворювати її у малюнку, розвивати пам'ять, фантазію. Виховувати акуратність в роботі.

Матеріал: твір Н. Забіли «Олівець-малювець», олівці, аркуш паперу.

Хід.

1. Читання твору Н. Забіли «Олівець-малювець».
2. Бесіда за прочитаним твором.
3. Малювання за прочитаним твором із придуманою кінцівкою.
4. Розповідь про свій малюнок.

Логопедична хвилинка

Артикуляційна гра «Маляр»

Пальчикова гра «Є у мене олівець»

Вправа на розвиток дихання «Кольорові бульки»

Робота з загадками:

Синенька квіточка висить, здається, ось-ось задзвенить. (Дзвоники)

Стоїть півень на току в червоному ковпаку. (Мак)

Зелені стеблинки-білі горошинки. (Конвалія)

Чудова квіточка така, чорними брівками моргає. (Чорнобривці)

В лугах сестри молоді - очі золоті, ще й біляві вії. (Ромашки)

Рухлива гра «Веселка»

Мета: вчити дітей орієнтуватися в просторі. Закріпити знання про кольори. Розвивати увагу, спостережливість. Виховувати бажання гратися.

Хід.

Діти діляться на групи за кількістю кольорів веселки. Кожній дитині чіпляється на одяг стрічка одного з кольорів веселки. Вихователь пояснює,

що всі вони разом—веселка, а кожний окремо—краплинка води. Грає жвава музика дощу—«крапельки» бігають та грають. Музика змінюється—виходить сонечко, «смужки» веселки збираються разом, шикуючись за кольорами у веселці.

(Діти, які не беруть участі в цьому етапі гри, перевіряють, чи правильно складена веселка, та допомагають виправити помилки.)

При поверненні додому Фея Барвинка дарує книжки-розмальовки на згадку про себе. Прощається з дітьми.

Вечір

Гра з батьками «Новини дня»

Батьки беруть іграшковий мікрофон і запитують дітей про новини дня. Діти розповідають їм про все, що було сьогодні в групі.

Орієнтовний план проведення «Веселкового тижня»

Світ барвистий, веселковий,
Різно-різно кольоровий,
Мов народжений красою,
Наче скроплений росюю,
В чистих барвах, як обнова, -
Вся планета кольорова.
І на цій планеті діти
В мирі й дружбі хочуть жити!

Світ, у якому ми живемо – дивовижний і цікавий! У цьому ви переконаєтеся, коли проведете з дітьми «Веселковий тиждень». Шукайте кольори у тих речах, що вас оточують, в об'єктах і явищах природи та у власному настрої...

Адже веселка – це символ різнобарв'я і краси світу, символ дружби і миру, символ гарного настрою та позитивного сприйняття світу. Хай кожний день дарує вам свої відкриття. А допоможе вам Даринка-Кольоринка.

Тематичний кольоровий тиждень проводиться переважно під час канікул, після серії тематичних кольорових днів, що дає змогу використовувати методи кольоротерапії з фізкультурно-оздоровчою та корекційною метою.

Мета тематичного тижня:

- розвивати зорове сприйняття кольору, творчу уяву, фантазію під час ігор з кольором;
- розвивати прагнення до пізнання кольору, краси барв у природі, мистецтві, навколишньому світі;
- закріпити назви основних кольорів веселки, вміння проводити асоціативні паралелі між кольором та відчуттями;
- спонукати дітей до міркування, поширеного монологічного мовлення;
- коригувати загальну, артикуляційну та дрібну моторику;
- активізувати, уточнювати та збагачувати словник дітей;
- підвищувати рівень емоційної чутливості і комунікативності дітей;
- виховувати у дітей вміння коригувати свій стан за допомогою кольору.

Кожен день тижня присвячується певному кольору: понеділок – червоний колір, вівторок – помаранчевий і жовтий кольори, середа – зелений колір, четвер – блакитний і синій кольори, п'ятниця – фіолетовий колір. Групова кімната наповнюється предметами, дидактичними посібниками, іграшками, а в одязі дітей, вихователів та батьків присутній елемент відповідного кольору.

Понеділок-червоний колір

I половина дня

Пальчикова гра «Червоненькі квіточки»

(двома руками створіть квіточку, яка закрита, а потім розкрийте її)

Червоненькі квіточки

Розпускають пелюстки.

Вітерець повіває

Квіточки гойдає.

Рухлива гра «Найщасливіший»

(візьміться за руки і йдіть по колу, а в центрі кола покладіть стільчик з червоною накидкою)

Хто щасливий в нас сьогодні,

Найщасливіший у колі?

Петрику, вибігай і на стілець сідай!

(дитина розповідає чому вона сьогодні щаслива)

Мовленнєва гра «Чарівна коробочка»

(по черзі беріть з коробочки картинки і називайте зображені предмети: червоний меч, червоне яблучко, червона сорочечка, червоні черевички)

Вправа «Знайомтеся-Я Червоний»

(з кольором грайте, малюйте, створюйте фантастичні казки, ігри, споруди)

Заняття з малювання на тему «Червона калина»

II половина дня

Вправа «Хвилинка-кольоринка»

(оберіть картку червоного кольору, сядьте зручніше, розслабтесь і дивіться протягом 5 хвилин на обраний колір, відчуйте емоційне піднесення)

Подорож по кімнаті «За кольором з біноклем»

Вивчення вірша на червоній галявині:

Плеще мавпочка в долоні:

-Подивиться! Я-червона!

Каже дівчинка маленька:

-В тебе сукня червоненька!

СХД «Сердечка щастя»

(виріжте з червоного паперу сердечка різних розмірів, обміняйтесь ними та побажайте один одному щастя) -

Гра «Уяви»

(сядьте на кольорове полотно розміром 1,5 м на 1,5 м і уявіть, що ви на червоній планеті. Розкажіть друзям про свої відчуття)

Вівторок – помаранчевий і жовтий кольори.

I половина дня

Ранкова гімнастика «Сонячні зайчики»

Гра «Характер кольору»

(складіть розповідь про жовтий колір)

- Який у нього характер?
- Чи є в нього брати?
- Що цей колір любить більше за все?
- Що змінилося, якби на землі не стало цього кольору?

Гра «Я знаю...»

(назвіть 5 предметів жовтого, і 5 предметів помаранчевого кольору)

Дидактична гра «Країна жовтого кольору»

(у жовті будиночки «розселіть» предмети, в назвах яких є жовтий колір – звук [ж])

Гра «Чарівний мішечок»

(у мішечку жовта і оранжева фарби. Намалюйте долоньками, пальчиками на ватмані листочки оранжевого кольору, жовте сонечко)

Вивчення вірша:

Жовті листочки кружляють, летять,
Жовті груші на гілках висять,
Жовте сонечко нас зігріває,
Жовті промінчики нам посилає.

II половина дня

Гра «Колірні асоціації»

(покажіть картку з плямою оранжевого або жовтого кольору:

- Ось жовтий (помаранчевий) колір. Про що ви подумали?
- Я подумала про сонечко, тому що я його малюю жовтим кольором...)
- Прочитайте кольорову казку «Пригоди жовтої кульки»

Вправа «Зоряне дихання»

(сядьте якомога зручніше. Уявіть небо, засіяне зірками. Оберіть одну зірочку-вона тепер належить вам. Включіть зірочку. Нехай вона світиться жовтим кольором. Вдихніть на раз-два-три, уявляючи, що ви вдихаєте цей колір. Тіло наповнюється радістю. Затримайте дихання, порахувавши до трьох. Видихніть на раз-два-три. Ще двічі повторіть дихальний цикл. А тепер візьміть фарбу і розмалюйте зірочки.)

Гра «Зернятка мудрості»

(перекладайте зернятка у оранжеву або жовту тарілку, називаючи кольорові слова (жовті жолуді, оранжева книжка, жовта жирафа, оранжевий жакет...))

Середа – зелений колір

I половина дня

Словесна гра «Що буває зеленого кольору?»

(зелена змія, зелений комбінезон, зелений гарбуз, зелена лоза, зелена ваза, зелені паровозики, зелене озеро...)

Вивчення вірша:

Що на світі є зеленим?

Груша з хвостиком веселим,
Огірок, листок, стеблина,
Виноград і капуста.

Вправа «Покривало Феї»

(розглядайте крізь покривало з прозорої тканини навколишній простір, обгортайтеся ним, вправляйтеся у вимові складів)

За-зо-зу-зи

Зо-зу-за-зи

Зу-за-зи-зо

Зи-зу-зо-за

За-зи-зо-зу

Зо-зу-за-зи

Міні-заняття на тему «День Зеленого кольору» (додаток 3)

Складання казки «Світ зеленого кольору»

Коментоване малювання «Що буває зеленого кольору»

(спонукайте дітей до висловлювання думок, які знайшли відображення в малюнках)

Артикуляційна гімнастика з логопедичною іграшкою «Зелена жабка»

Розвивальна гра «Що змінилося?»

(Покладіть на стіл кілька предметів даного кольору. Попросіть назвати кожен предмет. Потім перекладіть предмети і закрийте покривалом. Задання дитини- відгадати, де який предмет перебуває).

II половина дня

Оздоровча хвилинка «Я-листочок»

(Діти тримають у руках зелені листочки і промовляють: «Я-маленький зелений листочок. Мене весело хитає вітерець і наче кличе за собою, я відриваюсь від гілочки, злітаю. Як хороше над землею. А коли втомлюся, спускаюся на неї відпочити).

Масаж долонних поверхонь зеленими горошинками.

Гра з кольором.

(викладіть з листочків зелену галявину)

Четвер - блакитний і синій кольори

I половина дня

Вправа «Кольоровий день»

(використовуйте кольори по-різному, тобто «опромінюйтеся», або «купайтеся» ними, «вдихайте», медитуйте і грайтеся ними).

Вправа «Кольорова водичка»

(наберіть у прозору склянку воду, покладіть її на синю серветку. Вода вбирає інформацію про колір 5-10 хвилин. В цей час можна вивчити скоромовку. Потім випийте воду. Синій колір допомагає при застудах).

Вивчення вірша «Синє скельце»

Ми у синє скельце подивились-
І одразу все змінилось.
Навкруги все стало синім,
Синій сніг і синій іній,
Стала синьою хатинка,

Сніговик біля стежини,
Сині сані, синій лід,
Синім став біленький світ.

Гра «Кольорові слова»

(блакитний бант, брудні чоботи, блакитна булька, білий баранець, синя скакалка, сині проліски, синя сумка, синій пілосос, салатіві сандалі, синє сито...)

Екологічна мандрівка з використанням елементів кольоротерапії «Юні дослідники» (додаток 4)

II половина дня

Гра «Чарівний дощ»

(запропонуйте дитині, яка сумує, пробігти під «теплыми» струменями дощичку з кольорових стрічок, а пустунчику-під «холодними». Таким чином вчимо дітей керувати своїми емоціями).

Гра «Ширма здивування»

(створіть ширмою обмежений простір, де дитина може гратися підібраними іграшками даного кольору або малювати. Дитина відчуває захищеність, затишок).

Дослідницька діяльність «День народження голубої фарби»

СХД «Краплинки –веселинки» з використанням техніки квілінгу.

(скручуйте із смужок паперу краплинки, розвивайте дрібну моторику, працюйте з кольором)

Гра «Що художник розфарбував невірною?»

П'ятниця - фіолетовий колір

I половина дня

Імітаційна вправа «Чарівний пензлик»

(візьміть до рук уявний пензлик, по черзі називайте предмети фіолетового кольору або ті, що можна намалювати фіолетовим кольором. Фантазуйте!)

Дидактична гра «Плями»

(принесіть «маленьким чарівникам» плями, які залишив художник, коли малював картини. Плями зачаровані, в них заховані якісь предмети, їх слід звільнити від чар. Домалюйте те, що хотів намалювати художник)

Бінарне заняття на тему «Услід за веселкою» (додаток 5)

Дослідницька діяльність «Як утворилася фіолетова фарба»

Складання казки «Як Веселка загубила фіолетовий колір»

Малювання фіолетовими фломастерами.

Вправа «Фіолетовий струмочок»

(діти стають один за одним, тримаючись за фіолетову стрічку, нахиляються в один бік, а потім - в інший. Потрапляють в фіолетову чарівну річку і прислухаються до фіолетової хвильки).

Вивчення вірша:

Факір на флейті гарно грає,
Грізну ефу забавляє,
А жираф біля фонтану
Розмовляє із фазаном.

Рухлива гра «Райдуга»

(Діти діляться на групи за кількістю кольорів райдуги. Кожній дитині чіпляється на одяг стрічка одного з кольорів райдуги. Вихователь пояснює, що всі вони разом – райдуга, а кожний окремо – краплинка води. Грає жвава музика дощу, «крапельки» бігають та стрибають. Музика змінюється – виходить сонечко, «стрічки» райдуги збираються разом, шикуючись за кольорами у райдузі. Перевіряється правильність кольорів у райдузі. Гра повторюється).

II половина дня

Артикуляційна вправа «Футбол»

Пальчикова гра «Телефон»

Дихальна гімнастика «Чарівний фонтан»

Гра «Фіолетова скринька»

(дістати з скриньки картинки і назвати зображені предмети (фіолетова футболка, фіолетова фарба, фіолетовий сарафан, фіолетове пальто, фіолетові портфелі, фіолетові флокси...))

Гра з фіолетовими хустинками, прищепками, кульками, геометричними фігурами, кольоровими буквами, кольоровими паличками, конструкторами, мозаїкою...

Використання кольорових казок корекційного спрямування на заняттях з образотворчого мистецтва

Успіх корекційно-виховної роботи в логопедичній групі визначається чітко продуманою системою, суть якої полягає в підпорядкованості навчально-виховного процесу, життя та діяльності дітей основним корекційним завданням, а також у тісній взаємодії вчителя-логопеда, психолога й вихователів. Спілкування з дорослими є основним джерелом розвитку дитини, і саме завдяки творчій співпраці з малюком можна досягти успіху. Корекційна робота проводиться постійно, в процесі організованої навчально-пізнавальної діяльності та всіх режимних моментів. Це сприяє широкій практиці мовленнєвого спілкування дітей та закріпленню мовленнєвих навичок у спонтанному мовленні. З фізкультурно-оздоровчою та колекційною метою широко використовуються елементи кольоротерапії, особливо на заняттях з малювання, аплікації, ліплення.

Заняття з образотворчого мистецтва, особливо в разі використання кольоротерапії, відкривають великі можливості не тільки для розвитку творчого мислення, уяви, фантазії, але й дають змогу виконувати важливі **корекційні завдання:**

- постійно вдосконалювати артикуляційну моторику, дрібну моторику пальців, рук та загальну моторику;
- розвивати мовленнєве дихання;
- розвивати слухову увагу та зорову пам'ять засобами дидактичних казок, віршів, вправ на бездефектному мовленнєвому матеріалі;
- закріплювати вимову поставлених звуків;
- цілеспрямовано збагачувати лексичний запас;
- виховувати інтонаційну виразність мовлення;
- закріплювати правильне вживання сформованих граматичних категорій;
- спонукати дітей до самостійної мовленнєвої комунікації.

Засвоєння навчального матеріалу потребує багаторазових варіативних вправ, але дитині для цього не вистачає вольових зусиль. Тому, використовуючи різні види діяльності, забезпечують необхідну кількість повторень на різному матеріалі при збереженні емоційного і позитивного відношення до завдання.

Колір, впливаючи на фізіологічні системи, здатний як пригнічувати, так і активізувати мовленнєву діяльність дітей, поліпшувати настрій, навіювати певні думки, почуття.

Червоний колір-викликає інтерес до мовленнєвої діяльності, підвищує пошукову активність під час вибору доречних і точних слів та їх форм.

Жовтий колір-позитивно впливає на творчі розповіді дітей.

Синій колір-корисний при розмірковуванні.

Зелений колір-допомагає дитині аналізувати власне висловлювання.

Фіолетовий колір-дає дітям натхнення до творчої діяльності.

Суттєвий вплив на корекцію мовленнєвих порушень справляють кольорові казки, вірші, які поєднуються з виконанням образотворчих завдань. Кольорові казки сприяють появі в дітей жвавого інтересу, дуже добре розвивають мимовільну пам'ять, образне мислення, спонукають до набуття сталих мовленнєвих навичок. Казки легко сприймаються дітьми, створюють особливу атмосферу, коли щось буденне, зовсім нецікаве стає яскравим, привабливим, захопливим, веселим. Захопливі сюжети допомагають дітям глибоко відчутти і пізнати навколишній світ, його предмети і явища та творчо передавати враження за допомогою фарб, виховують любов до рідного слова, його краси, простоти й чарівної милозвучності. Кольорові казки на заняттях з образотворчої діяльності знімають психоемоційне напруження, моделюють певні настрої; активізують та збагачують словниковий запас дітей за лексичною темою, спонукають дітей до самостійної мовленнєвої діяльності, створення власних казкових сюжетів.

Кольорова казка «Кольори весни»

Одного весняного ранку з'явилося на небі тепле, яскраве, усміхнене жовте Сонечко і побачило, як зажурилися сумні, вологі сині очі невеличкого Озерця. Сонечко торкнулося до нього своїми теплими долоньками: Озерце нагрілося, посміхнулося і хлюпнуло на берег свою фарбу.

Почали розпускатися на деревах перші зелені листочки, з'явилася молода травичка. Задзвеніла синя фарба у квіточках пролісків. Заспівав весняний струмочок, хлюпнув синьою фарбою на білий сніг: розкинулося над світом чисте блакитне небо. Зустрівся струмочок своєю синявою із зеленою травичкою, і почали проростати коричневі молоденькі стовбурці дерев із насіння, яке лежало в землі з осені. Уся природа прокинулася від зимового сну і потягнулася до теплому сонечку, відчувши кожним листочком і травинкою, кожною крапелькою талої водички лагідне тепло весняного сонечка. Об'єдналися в природі різні кольори — утворилися нові фарби, а значить і нові веселкові казки з пригодами.

Пофантазуймо, пограємося з кольорами! Хай нам допоможуть наші працюючі пальчики (демонструють дітям техніку утворення палітри нових кольорів за допомогою пальчиків на оргсклі). Візьміть жовту і синю фарбу, змішайте їх, бачите — сталося маленьке диво! Утворився новий колір. Який він? (Зелений). Ми з вами перетворилися на чарівників — навчилися створювати кольорові дива. А далі буде ще цікавіше...

Техніка плямографії

Мета:

- ознайомити дітей із технікою плямографії;
- розвиватитворчу уяву, фантазію
- формувати вміння сприймати кольори, та образи; удосконалювати дрібну та загальну моторику;

- розвивати мовленнєве дихання: відпрацьовувати тривалий ротовий видих;
- вправляти у диференціації: учити утворювати та вживати прикметники, узгоджувати з іменниками;
- заохочувати дітей до створення власних казкових сюжетів; виховувати естетичний смак.

Матеріал: аркуш альбомного паперу, гуаш або акварельні фарби, вода, піпетка, трубочка для коктейлю, пензлик.

Технологія: піпеткою на аркуш паперу ставимо пляму, потім за допомогою трубочки для коктейлю дмухаємо на пляму в різні боки, щоб утворилися різноманітні кущі, дерева, звірі тощо. Пензликом або жмаканям папером діти домальовують потрібні деталі.

Казка «Чарівні плями»

Захотілося якось звичайній Трубочці для коктейлю намалювати яскраву, веселу картинку, і вона завітала до своїх друзів, різнокольорових фарб. Стали вони малювати. Трубочка дмухала на фарби, а вони стрибали, розсипалися кольоровими плямами в різні боки. Раптом Коричнева фарба стрибнула на білий Аркуш паперу. Стрепенувся Аркуш від несподіванки — фарба розлилася в різні боки. Так утворився дивний кущ. Хлюпнуло декілька крапельок Фіолетової фарби, і на Аркуші розквітнув кущ бузку. Потім стрибнула Жовта фарба — під кущиком зацвіла пухнаста кульбабка, а плямка Зеленої фарби розлилася по Аркушу дивовижними рослинами. Із Червоних плям виникли чудові квіти. А коли різнокольорові фарби повели хоровод, то утворились кумедні метелики. Так Трубочка і фарби весело гралися і малювали, а що з того вийшло, ти побачиш сам.

Плями на папері весело стрибали,
Різні кольори нам подарували.
Ми на них дмухнули в різні боки —
І малюнки дивні вийшли без мороки.

Техніка «Пальцевий живопис»

Мета:

- формувати вміння сприймати кольори та форми, створювати образ, малюючи пальцями і долоньками;
- розвивати творчу уяву, фантазію;
- зміцнювати дрібні м'язи п'ястей рук, розвивати дотикову чутливість, координацію рухів та загальну моторику;
- учити дітей висловлювати почуття і враження від створених власноруч

малюнків;

- виховувати естетичний смак.

Матеріал: аркуш альбомного паперу, розетки з фарбою, пензлі, волога серветка.

Технологія: дитина вмочує в фарбу ребро долоньки або долоньку чи пальчики і друкує на папері необхідний малюнок; потім фарбу з долоні й пальчиків витираємо серветкою.

Казка «Як пальчики та фарби друзями стали»

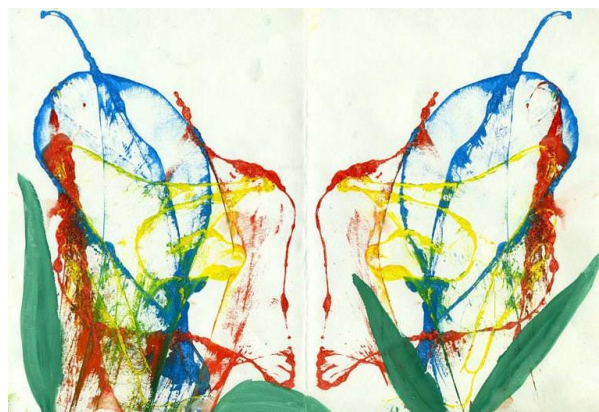
Якось працюваті пальчики милувались яскравими блискучими фарбами, такими красивими, що захотілося до них доторкнутися, познайомитись із ними ближче. Раптом коробочка із фарбами відкрилася, і до пальчиків лагідно посміхнулася Жовта фарба, Червона — голосно розсміялася, а Блакитна — була чомусь сумна. Усіх заспокоїла Зелена. Адже фарби також мають свій настрій характер. Доторкнулися пальчики до фарб, а вони виявились гарними, ніжними, шовковими, ласкавими. Пальчики з великим задоволенням пірнали в баночки з фарбами, а потім торкалися аркуша паперу, на якому несподівано з'являлася дивовижна кольорова казка. Оживали малюнки з півниками, весняними і зимовими деревами, зі святковими фесерверками, із диво-квітами, гронами ягід. Пальчики вирішили трішки відпочити, озирнулися навколо і зрозуміли, що світ такий красивий і радісний тому, що він різнокольоровий.

Люблять дуже пальчики гарно малювати,
В баночки із фарбами весело пірнати:
Залишають пальчики після себе слід —
І стає навколо кольоровим світ.

Техніка ниткографії

Мета:

- формувати вміння сприймати кольори, створювати малюнок за допомогою фарбованої нитки;
- розвивати вміння створювати асоціативні зв'язки й образи;
- розвивати тонкі рухи пальців рук, дотикову чутливість;
- збагачувати емоційне забарвлення мовлення; учити дітей передавати в розповіді послідовність подій;

Матеріал: папір, ворсиста нитка, фарби.

Технологія: аркуш паперу скласти удвічі, потім розгорнути і на одну зі сторін аркуша довільно покласти нитку, наполовину змочену у фарбі. Чистий її кінець вивести за межі аркуша. Змочену частину нитки притиснути іншою

частиною аркуша, і в такому положенні нитку потихеньку витягнути. Разом з дітьми відкриваємо аркуш — виявляємо зображення, залишене ниткою. Малюють ниткою як старші, так і молодші діти.

Казка «Чарівний клубочок»

Коли веселі Пальчики створювали красиві картинки, за ними із цікавістю спостерігав яскравий Клубочок ниток, який лежав поряд із фарбами. Ось відчинилось віконце, і пустотливий Вітерець покотив Клубочок по Фарбах, потім по білому Аркушику. Та спритні Пальчики встигли схопити Клубочок за ниточку, накривши її складеним Аркушем. Але Клубочок, сміючись, покотився далі, потягнувши за собою зафарбовану ниточку. Коли Пальчики розгорнули Аркуш, то були приємно здивовані: на папері утворився незвичайний малюнок — метелик. Так допитливий Клубочок став художником. Він поділився із працюючими Пальчиками своїми ниточками, і вони разом створили чимало цікавих малюнків.

Техніка малювання кольоровими бульбашками

Мета:

- ознайомити дітей із технікою малювання кольоровими бульбашками;
- сприяти розвитку фантазії і асоціативно-образного мислення;
- розвивати уяву під час сприймання казкового твору;
- установлювати зв'язок між казкою, настроями і барвами;
- формувати вміння сприймати кольори й образи;
- удосконалювати кінестетичні відчуття та загальну моторику;
- розвивати мовленнєве дихання: відпрацьовувати сильний і тривалий ротовий видих;
- заохочувати дітей до створення власних казкових сюжетів;
- виховувати естетичний смак.

Матеріал: вода, мильний розчин, трубочка для коктейлю, фарби, аркуш альбомного паперу, відповідний посуд.

Технологія: у посудині круглої чи овальної форми готують такий розчин: у воду додають невелику кількість мильного розчину і фарби. Дитина дмухає через трубочку для коктейлю в цей розчин, утворюючи мильні бульбашки, їх відразу накривають аркушем паперу. Утворюється відбиток цікавої форми, а дитина домалює певний образ за уявою.

Казка «Веселі історії кольорових Бульбашок»

Жили собі веселі Бульбашки. Вони дуже любили, коли маленькі дітки, дмухали трубочкою в мильний розчин. Бульбашок було багато — красиві,

легенькі, блискучі. Вони весело булькотіли, воркотіли, розлітались по всій кімнаті. У кожній бульці посміхалася веселка -і блищало сонечко. Веселка вирішила зробити їх ще красивішими — різнокольоровими, додавши в мильний розчин свої фарби. З'явилися Бульбашки червоні, зелені, жовті... Діти дуже цьому зраділи. Але потім якось усім стало сумно від того, що деякі Бульбашки лопалися, і від них нічого не залишалося. Зажурилися дітки, Бульбашки забулькотіли, а веселий Альбомчик вирішив прийти їм на допомогу. Він запросив різнокольорові Бульки присісти до себе на білі аркуші. Вони швидко погодилися. Закружляли у веселому танці і легенько опустили на біле тло аркуша. І сталося диво. На папері виникали невагом, пухнасті малюнки. Усім одразу стало весело і тепло на від того, що можна ще довго милуватися красивими картинками з бульбашок.

Казка «Веселка»

Одного разу у Країні Мистецтв кольори вирішили визначити, хто з них самий головний. Жовтий сказав, що він самий головний, бо схожий на сонце і всім дарує радість і тепло, Червоний вважав себе кольором любові, Синій — вода, чистий і прозорий, як розум людини, Блакитний, казав, що схожий на хмаринку, легку, як мрія. Зелений знав, що без нього не було би трави, дерев, молодості людської, Оранжевий — колір щастя, а Фіолетовий вихвалявся своїм благородним походженням.

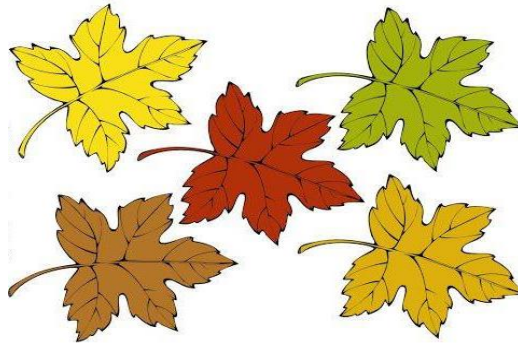
Щоб розсудити кольори пензлик вирішив пошикувати їх за допомогою віршика: Чарівна Осіння Жар птиця Завітала Бабусину Скриню Фарбувати .Червоний, Оранжевий, Жовтий, Зелений, Блакитний. Синій, Фіолетовий. Аж раптом пішов дощ...и всі кольори засяяли у ВЕСЕЛЦІ . Показуючи у небо діти з радістю кричали:» Диво, краса, радість! Ура!» І кольори зрозуміли, що вони всі дуже потрібні, бо разом вони – ВЕСЕЛКА!

Казка «Осіннє листя»

Ще тепло на вулиці, але листя повільно кружляє між деревами і падає на землю. У осінньому листі порався їжачок. Художник дав завдання принести для букета листя тільки теплих кольорів. А які ж вони теплі? Тепло – це сонце, тепло – це вогонь, міркував їжачок, отже оранжевий, червоний, жовтий – теплі кольори. Таких листочків дуже багато. Походив їжачок по стежинках і назбирав жовтих липових листочків, червоних, бордових, багряних кленових листочків, охрових березових. Безліч краси на колючках.

Маленький їжачок рухався стежкою і нагадував тепле і яскраве багаття.

Казка «Якого кольору прохолода»

Одного зимового дня маленьке зайченя вийшло на перший сніг і почало роздивлятись все довкола. «Якого ж кольору прохолода?» - думало зайча. У денному світлі сніг виблискував фіолетовим, синім, блакитним кольором. На вулиці росла розлога зелена ялинка. Справжня казка! «Якби у мене були фарби...»- думав зайчик...Раптом ялинка заговорила: «Скоро Новий рік і я подарую тобі те, що ти просиш, адже я не проста ялинка.» Вона набрала з неба, води, снігових хмарин холодних кольорів, а потім додала свою зелену гілочку і перетворила все це на фарби, це були справжні зимові фарби холодних відтінків: блакитна, синя, фіолетова і зелена. Потім щедра ялинка подарувала папір, а білочка, що жила на ялинці – пензлик зі свого пухнастого хвостика. Зайча було дуже задоволене, адже тепер могло малювати. «Якщо мені знадобляться теплі кольори, попрошу навесні у Їжака, він має три теплих кольори з осіннього листя і разом у нас буде ціла веселка! Сім кольорів: чотири холодних і три теплих!».

Спільна праця вихователів та батьків з використання кольоротерапії у роботі з дітьми-логопатами

Будь який напрям освітньо-виховної роботи неможливий без співпраці з батьками. Роботу з батьками слід почати з їхнього опитування. Понад половину батьків сприймають кольоротерапію трохи скептично, не розуміючи повною мірою її значення для розвитку власної дитини. Саме це дало підставу зробити висновок: щоб батьки стали помічниками у навчанні та вихованні дітей, слід розширювати й урізноманітнювати роботу з родинами. Для початку провели анкетування батьків на виявлення обізнаності з методами кольоротерапії.

Анкета для батьків

1. Вік та стать вашої дитини.
2. Який, на вашу думку, характер вашої дитини?
3. Які кольори переважають у вашій квартирі?
4. Чи має ваша дитина улюблений колір в одязі, іграшках? Який?
5. Чи є речі певного кольору, які дитина відмовляється одягати?
6. Який колір викликає дискомфорт і змінює настрій та поведінку у дитини?
7. Чи малює ваша дитина вдома, як часто?
8. Скільки часу витрачає дитина на цей вид діяльності?
9. Чи займаєтесь малюванням ви з дитиною разом на її прохання?
10. Що найчастіше малює ваша дитина і яким кольором?
11. Чи вірите ви, що колір впливає на настрій та емоційний стан вашої дитини?
12. Які розвиваючі ігри з навчання кольорів ви придбали дітям?
13. Які книги про кольори є у вашій бібліотечці?
14. Як ви відноситеся до використання кольоротерапії у освітній роботі дошкільного закладу?

З метою підвищення знань батьків з використання кольоротерапії в роботі з дітьми-логопатами, проводили майстер-класи, День відкритих дверей, обмін інформацією «Наші знахідки», випуск тематичної стінгазети, фотозвіти «Ось так пройшов наш Веселковий тиждень», ознайомлення з комп'ютерними програмами «Relaks», «Yjeer», «Павучок», «Хрестики». Цікаво пройшов тренінг з батьками, який викликав інтерес до використання елементів кольоротерапії в спілкуванні з дітьми.

Тренінг на тему: «Вплив кольоротерапії на особливості спілкування батьків та дітей»

Мета тренінгу: сприяти становленню батьківської компетентності шляхом усвідомлення і осмислення механізмів діалогічного спілкування та формування вмінь і навичок конструктивної взаємодії з дітьми у сім'ї.

Завдання: сприяти усвідомленню основних засад психічного розвитку дитини; сприяти критичному осмисленню стійких стереотипних установок у сімейному вихованні; розширити і збагатити знання щодо ролі емоційної сфери у становленні особистості дитини та відпрацювати навички позитивного реагування на дитячу поведінку; розвивати вміння будувати діалогічну взаємодію при вирішенні проблемних сімейних ситуацій; виховувати педагогічну компетентність батьків, інтерес до використання елементів кольоротерапії в спілкуванні з дітьми.

Хід тренінгу

(Вихователь вітає учасників, представляє себе, як тренера сьогоднішнього тренінгу.)

1. Вправа «Знайомство»

Мета: сприяння згуртованості в групі, створення доброзичливої атмосфери.

Вихователь. Доброго дня і здоров'я вам бажаю! Сьогодні ми з вами поспілкуємося в тісному, родинному колі, адже дитячий садок - це одна велика, дружна сім'я. Але спочатку нам потрібно познайомитися ближче. Зробимо це за допомогою самопрезентації.

Перед вами на столах є кольоровий папір, ножиці, клей, фломастери... Ваше завдання - за 5 хвилин створити малюнок або аплікацію, які розповіли б нам про вашу сім'ю. Зверніть увагу на основний колір вашої сім'ї. Потім ви називаєте своє ім'я, демонструєте результати творчості і кажете кілька слів про членів своєї сім'ї, про колір, який характеризує вашу сім'ю.

У своїх роботах ви найбільше використали зелений колір, а це означає, що ви хочете спокою у сім'ї.

2. Вправа «Правила роботи в групі»

Мета: акцентувати увагу учасників на дотриманні правил роботи у групі.

Вихователь знайомить учасників з загальними правилами групової роботи та акцентує увагу на необхідності їх дотримання в роботі тренінгової групи. Вихователь зачитує кожне правило (якщо група додає чи знімає певні правила, то вихователь відображає це на плакаті):

- «тут і тепер»;
- відкриті новим враженням;
- приймаємо іншого, як себе;
- нікого не критикуємо;
- бути чесним із самим собою;
- підтримуємо один одного;
- не обговорюємо поза групою те, що відбувається в ній.

3. Вправа «Очікування»

Мета: визначити сподівання та очікування учасників від роботи в групі.

Обладнання: прикріплений плакат «Дерево», кошик.

Учасникам роздають стікери, вони беруть з кошика силуети яблук з паперу, вихователь просить батьків написати на них свої очікування від тренінгу, прочитати і приклеїти на плакаті, на якому зображене дерево. Червоний колір яблук символізує активність на тренінгу.

4. Вправа «Скільки промінчиків у сонечка»

Мета: встановити, наскільки суттєві межі між світами дорослих і дітей.

Світ навколо нас такий різний, багатобарвний. Все це робить його барвистим, цікавим. Але є щось спільне для нас, всіх незалежно від віку, статі, соціального статусу... Зверніть увагу на наше сонечко. Воно зображене без проміння. Перед нами є карточки з різними написами. Кожен з учасників вибирає твердження, яке, на його думку, стосується одночасно і дорослих, і дітей, та прикріплює його, як промінчик для сонечка. Жовтий колір сонечка символізує тепло між батьками і дітьми:

- що різнить дітей і дорослих?
- що об'єднує?

5. Міні-лекція «Три шляхи у вихованні».

Мета: ознайомити учасників з різними підходами у сімейному вихованні.

Вихователь. Батьки у всьому світі, виховуючи своїх дітей, можуть іти одним з трьох шляхів: влади, поступливості або діалогу. Ось коротка характеристика цих шляхів.

ВЛАДА – червоний колір

Цей шлях опирається на переконання дорослого, що батьки завжди краще знають і мають рацію, демонструють дитині, хто головний. Дитина повинна підкорятися їхній волі, найкраще без дискусії. Батьки найчастіше виступають у ролі контролера, ексекютора, судді, володаря, поліцейського, а іноді й ката. Такий образ батьків викликає у дитини почуття страху, злості, гніву, жалю, несправедливості, кривди, приниження, сорому. У дитини з'являється переконання, що батьки її не розуміють, можливо, не люблять.

У поведінці дитини може з'явитися опір, брехня, покора, агресія, ворожість, бунт або лицемірство. Дитина може думати: «Ніхто не прислухається до моєї думки, а, значить, мої думки дурні та нічого не варті. Я ні на що не здатна, якщо мене треба постійно контролювати, слідкувати за мною, перевіряти. Тільки батьки знають, що добре для мене»

Можливі наслідки для дитини – відсутність бажання змінюватися, залежність від думки та оцінок інших, нездатність творчо мислити, самостійно вирішувати проблеми, занижена самооцінка, відсутність віри у власні можливості. Можливі наслідки для батьків – почуття безсилля, нездатності вплинути на ситуацію, що посилюють незадоволення дитиною та собою як батьками. Наслідки для родини – холодність, неприязнь, емоційна відчуженість, ворожість, конфлікти. Родина перетворюється на поле битви.

ПОСТУПЛИВІСТЬ – зелений колір

На цьому шляху батьки заради «святого спокою» поступаються дитині, хоча це суперечить їхнім відчуттям і потребам. Вони підкоряються волі дитини, щоб уникнути конфронтації. Постать батьків поступлива, але наелектризована злістю, роздратуванням щодо «самолюбивої, сповненої бажань і претензій» дитини.

Дитина почувається у вигаші – «Я перемогла». Це породжує змішані почуття: тріумф, почуття провини, невпевненість, викликані відсутністю

опору з боку дорослого. Вона може думати: «Всі повинні мені підкорятися», «Найважливіші мої почуття і потреби», «Батьки все зроблять заради мене, варто тільки бути впертою». Свою волю дитина диктує за допомогою крику, плачу, шантажу, тиску.

Можливі наслідки для дитини – відсутність почуття безпеки через своєрідну зміну ролей – батьки виявляються «слабкими», а дитина «сильною». У дитини може з'явитися імпульсивний спосіб реагування, егоїзм, нездатність підпорядковуватися авторитетові, суспільним та етичним нормам, а також працювати в колективі.

Можливі наслідки для батьків – неприязнь до дитини, безсилля, незадоволення собою як батьками, незадоволення з приводу постійних поступок дитині всупереч своїм потребам та почуттям. Наслідки для родини – відчуженість, холодність, неприязнь (батьки не можуть витримувати поведінку своєї дитини, їм не подобається бути з нею).

ДІАЛОГ – синій колір

На шляху діалогу батьки передають дитині важливі для них цінності, враховуючи почуття та потреби дитини, а в ситуації конфлікту шукають спільне рішення, яке б задовольняло всіх зацікавлених. Батьки поважають почуття, потреби та думки дитини. Допомагають дитині розкривати свої можливості, сприяють ставленню її адекватної самооцінки. Також батьки поважають свої потреби та почуття, можуть твердо сказати «ні», коли ситуація вимагає цього. Тому дитина може бути задоволена сама собою, відчувати повагу до власної думки та думки батьків, вихователів, мати високе почуття власної вартості та відповідальності за свої вчинки. Дитина може думати: «Я можу сама приймати рішення, я можу бути відповідальною, я здатна багато на що і хочу спробувати свої сили, а якщо в мене не вийде, - спробую ще раз».

Можливі наслідки для дитини – бажання співпрацювати з батьками, їй подобається бути з ними. У дитини розвивається впевненість у собі, повага до потреб і почуттів інших. Можливі наслідки для батьків – задоволення собою як батьками, почуття близькості, радість від перебування разом з дитиною, приязні стосунки з нею. Можливість виразити своє незадоволення (гнів, розчарування, злість), не ображаючи дитину. Наслідки для родини – менше конфліктів, бо вони вирішуються вчасно і за допомогою діалогу. Дитина вчиться самостійності та відповідальності. Розвивається конструктивні діалогічні стосунки між батьками та дітьми, формуються міцні емоційні зв'язки та вміння виявляти взаємну турботу та повагу.

Тож любимо, цінуємо своїх дітей. Поки є час, поки все можна змінити!

6.Рольова гра «Застосування трьох шляхів у вихованні»

Мета: проаналізувати різні виховні підходи батьків стосовно дитини, сприяти розумінню необхідності використання діалогу у сімейному вихованні.

Обладнання : фігурки з кольорового паперу у відповідності до кількості учасників – зірочки, сонечка, квіточки для об'єднання в групи; картки трьох кольорів «Влада», «Поступливість», «Діалог».

Хід проведення

За допомогою кольорових фігурок вихователь об'єднує учасників у три групи, кожна з яких вибирає кольорову картку «Влада», «Поступливість», «Діалог».

Завдання: у відповідності з написом на картці придумати проблемну ситуацію у сім'ї та за допомогою рольової гри продемонструвати її.

Кожна група по черзі розігрує проблемну ситуацію в сім'ї, де батьки застосовують певний виховний підхід: «Влад», «Поступливість», «Діалог».

Учасники вгадують, який це був підхід і чому саме вони так вважають. Таким чином, учасники краще усвідомлюють отриману інформацію, розуміють особливості кожного виховного підходу, його недоліки та переваги.

7. Метафора «Річка та береги»

Мета: на емоційно-смісловому рівні допомогти учасникам усвідомити роль батьківського впливу на становлення особистості дитини.

Хід проведення

Вихователь розповідає метафору, використовуючи блакитну і зелену тканини.

«Мені подобається порівнювати дитину з водою. Це річка весела та стрімка, бурхлива, або ж глибока та повільна. Вона пливе собі, куди їй заманеться, рухається вільно та невимушено. Але рух кожної річки визначає її русло, ті береги, яких ми називаємо «батьками». Вони, завжди ніби попереду, визначають основне спрямування її руху. Якщо батьки знають, як виховувати дитину, мають свої стійкі ціннісні настанови, розуміють, що є важливим для дитини, - то це береги міцні, надійні. Тоді і річка почувається захищеною та більш впевненою.

Де ви бачили такі береги, які б тиснули на річку чи змушували її плисти в інший бік? Річка пливе вільно у відповідності до своєї природи, але береги дещо скеровують її рух. Річка, яка не має берегів розтікається, поступово перетворюючись на болото. Так і дитина, яка не відчуває підтримки, розумного контролю з боку батьків не має життєвих орієнтирів, чіткого самоусвідомлення своїх справжніх бажань та потреб. Тому часто потрапляє під чужий вплив або тиск оточення.

Діти наслідують своїх батьків, вони ніби віддзеркалюють їхню поведінку, манери спілкування, але, головне, – засвоюють саме ті цінності, ті головні життєві принципи, які сповідують батьки. Тому помиляються ті батьки, які впевнені, що дитина буде робити так, «як я говорю». Насправді, ж вона буде робити так, «як я роблю». Тому батькам важливо бути послідовними у думках, переконаннях та діях».

8. Творче завдання «Спогади дитинства»

Мета: сприяти актуалізації дитячого досвіду батьків для усвідомлення і розуміння проблем, які зараз переживає дитина.

Хід проведення

Вихователь пропонує учасникам озирнутися на своє минуле і пригадати своє дитинство у віці, в якому зараз їхня дитина.

Завдання:

1. Пригадайте себе у віці Вашої дитини.
2. Що для Вас було важливим.
3. Яким був Ваш характер, особливості поведінки.
4. Повертаючись у сьогодення, пригадайте ті вчинки Вашої дитини, які вам не подобаються і уявіть, як би Ви вчинили на її місці.
5. Спробуйте знайти в кожному з цих вчинків такі сторони, які можуть викликати у Вас розуміння чи навіть відчуття радості, задоволення.
6. Визначте в кожному конкретному випадку, що саме нагадує про Ваші вчинки в минулому.
7. Подумайте про те, як саме поведінкові прояви дитини відображають її індивідуальність та до чого вона прагне.

Учасники розповідають про свої спостереження.

Вихователь підсумовує: Не забувайте, що одна із переваг батьків – радіти приємним сюрпризам своєї дитини.

Бажання батьків дозволяти дитині робити те, **ЩО ВОНА ХОЧЕ**, і бути **КИМ ВОНА ХОЧЕ**, - і є, в кінцевому рахунку, проявом любові до неї.

Звичайно, батьки інколи прагнуть попередити неприємності у житті дитини, відгородити її від помилок, але у цьому випадку найбільшою помилкою батьків є позбавлення дитини досвіду та здатності самостійно пізнавати життя.

Метафора «Лялечка – метелик»

«Якщо ми будемо прискорювати розвиток лялечки, вона ніколи не перетвориться в метелика і може загинути. Перетворення метелика з лялечки повинно пройти усі стадії».

9. Тренувальна вправа «Як звертатися до дитини»

Мета: розглянути особливості спілкування батьків та дітей і відпрацювати комунікативні вміння.

Хід проведення

Учасники об'єднуються в пари. Одному з них пропонується виконувати роль батька, іншому – дитини.

Вихователь пропонує попрактикуватися взаємодіяти з дитиною на основі «правильних» і «неправильних» звернень. Учасник отримує 2 картки з різними зверненнями і повинен з різною інтонацією сказати фразу відповідно до ситуації.

Після програвання кожної пари учасники обговорюють, чому до дитини краще звертатися за допомогою одних фраз та чим інші звертання можуть їй нашкодити.

10. Вправа «Очікування»

Мета: в'яснити наскільки справдились очікування учасників заняття. Повернімось до наших очікувань, якщо вони здійснились, то кожен з вас нехай піде до нашого символічного дерева, «зірве» своє яблучко і поставить у кошик, а якщо не здійснилося, то залишить яблуко на дереві.

11. Вправа «Куля мрій»

Ми всі любимо мріяти, незважаючи ні на що, і всі ми хочемо, щоб наші мрії здійснилися (Вихователь розкидає рожеві кульки). Піймайте кожен свою кульку мрії та намалуйте або напишіть свою мрію на ній, користуючись маркерами. Давайте об'єднаємо всі кульки мрій в один великий оберемок, нехай всі бажання здійсняться. Дякую всім за участь.

Цікавою і ефективною формою роботи з батьками є проведення «Веселкового тижня»

Спільно з батьками та дітьми плануємо роботу тижня так, щоб вона охоплювала різні види діяльності дітей, мала корекційне спрямування, була цікавою і корисною, сприяла інтелектуальному та творчому розвитку дітей. Діти протягом тижня мандрують різнокольоровими стежками до Веселки, знайомляться з кольорами, поринають в атмосферу творчості, зацікавленості, невимушеності, експериментування, емоційного переживання, граються кольорами і розвивають своє мовлення.

Одним із вдалих методів роботи є виготовлення разом з батьками дидактичних ігор та організація розвивального середовища в групі. Завдяки спільній праці створена логопедична скринька «Разом до перемоги».

Унаслідок цієї діяльності батьки зацікавилися кольоротерапією й почали використовувати її вдома.

Зацікавити батьків, можна таким оголошенням і тоді батьки будуть співниками у проведенні тематичного кольорового тижня.

Шановні батьки!

У наших дітей канікули!

Давайте створимо їм кольоровий тиждень!

Понеділок – день червоного кольору

Вівторок - день жовтого і оранжевого кольорів

Середа- день зеленого кольору

Четвер - день синього і блакитного кольору

П'ятниця - день фіолетового кольору

Дайте дитині іграшку даного кольору, нехай в одязі дитини буде елемент кольору дня, перегляньте мультики про кольори, читайте кольорові казки, віршики, відгадуйте загадки. співайте пісеньки, малюйте, створюйте аплікації, створіть гру «Вивчаємо кольори»

Додатки

Інтерактивна ділова гра «Співпраця з батьками – запорука успішного подолання мовленнєвих порушень у дітей»

Мета: провести ділову гру з педагогами з використанням елементів кольоротерапії;

визначити традиційні та нетрадиційні форми роботи з батьками;
створити атмосферу творчості, ініціативності педагогів.

Хід ділової гри:

Вихователь. Доброго дня, шановні колеги!

Сьогодні ми з вами проведемо ділову гру на тему «Співпраця з батьками-запорука успішного подолання мовленнєвих порушень у дітей».

Щоб створити атмосферу довіри, психологічного комфорту, позитивного емоційного фону, я пригощаю вас цукерками.

(Звучить музика, педагоги вибирають собі цукерки, в обгортках двох кольорів).

Вихователь.Цукерки у нас в обгортках двох кольорів. Значить у нас утворились дві «ігрові групи».

Прошу всіх учасників ділової гри зайняти місця за двома столами.

(Звучить музика. Педагоги розсаджуються за столами).

Вихователь.Ми усі працюємо з дітьми. Тому капітанами «ігрових груп» будуть Дашуня-Говоруня і Андрійко-Розумійко (логопедичні ляльки).

- А зараз давайте познайомимося ближче один з одним. Для цього створимо ситуацію привітання. Ми будемо вітати один одного, передаючи жовту зірочку по колу. Кожен учасник «ігрової групи» посміхнеться своєму сусідові, назве його по імені і скаже йому: «Яка приємна зустріч!», «Я рада тебе бачити!», «Я дуже рада нашій зустрічі!». І так до тих пір, поки кожен з вас не привітає один одного.

Отже, зірочка – маленький вогник, який несе добрі емоції і тепло, яке йде від кожного з вас. Дитина хоче, щоб для неї батьки і педагоги дістали зірочку з неба. А в нашому випадку – це навчити дитину говорити правильно і красиво. Для цього нам потрібно виробити єдині вимоги щодо мовленнєвого розвитку дитини в сім'ї та в садочку, знайти спільні шляхи своєчасного подолання та попередження порушень мовлення.

Давайте переглянемо відео-презентацію «Співпраця з батьками – запорука успішного подолання мовленнєвих порушень у дітей».

(Підвищення теоретичних і практичних знань педагогів).

Вихователь.У наших капітанів на столах є «Конверти дружніх запитань».

Прошу «ігровим групам» обмінятися запитаннями і дати вичерпні відповіді.

- Що таке артикуляційна гімнастика?
- Що робити батькам, якщо 5-ти річна дитина вимовляє звук неправильно?
- Чи потрібно підрізати вуздечку дитині 5-ти років?
- В якому віці потрібно звертатися до логопеда?
- Як формувати в дітей навички правильної звуковимови?

- Які причини мовленнєвих порушень?

Вихователь. Досить часто форми і прийоми корекційно-відновлювального впливу на дитину в садку та в сім'ї не збігаються. Безумовно, батьки хочуть, щоб їхня дитина була комунікабельною, красномовною, без жодних порушень мовлення: однак не всі розуміють і знають, як цього досягти. Тому педагоги розробляють спільні форми і методи логопедичної роботи в ДНЗ та в сім'ї, щодо розвитку нормального мовлення дітей і подолання будь-яких його порушень.

Прошу учасникам «ігрових груп» створити колаж «Зірочки співпраці».

Група Дашуні-Говоруні підбирають традиційні форми роботи з батьками.

Група Андрійка-Розумійка – нетрадиційні форми роботи з батьками.

(Учасники створюють колаж на світлому фіолетовому фоні, що стимулює педагогів до творчості. Представник кожної ігрової групи презентує форми роботи з батьками)

Вихователь. А зараз ми проведемо тест «Написане на небесах»

(Звучить музика, проводиться «Хвилинка-кольоринка»)

- Іноді, коли ми дивимося на небо, повне зірок, ми цілком можемо загубитися в нескінченній глибині Космосу. Ми можемо усвідомлювати, на скільки віддалені ці зірки від Землі, але все одно, коли дивимося на їх мерехтіння, в темряві вони здаються дружніми посланцями, що дарують нам сни. Який спокій відчуваєш, коли з настанням ночі сидиш і дивишся на зірки і вбираєш в себе їх далеку силу!

Візьміть олівець і папір. Намалюйте три зірки різних розмірів. Домалюйте одній із своїх зірок хвіст комети.

Ключ

Зірки – блискучий образ сили, що перетворює бажання і мрії в реальність, і одночасно символ віддаленості і недосяжності. Вони визначають наше сьогодення та підказують майбутнє. Ваш малюнок проливає світло на вашу педагогічну роботу і на стан вашої кар'єри зокрема.

1. Найбільша зірка – являє собою роботу, яка у вас зараз. Якщо вона не набагато більша за інших – ви не задоволені, не зацікавлені у своїй кар'єрі, хочете знайти роботу кращу, і не поспішаєте з вибором. Будьте готові до несподіваного запрошення на іншу роботу.
А якщо зірка набагато більша – ви глибоко занурені у своє справжнє заняття і повністю відданні своїй справі.
2. Зірка, якій ви домалювали хвіст – комета. Вона являє собою неприємності, що видніються на горизонті. Якщо хвіст в маленької зірки – то вам пощастило – небеса охороняють вас. А якщо хвіст у найбільшої зірки, вам саме час писати нове резюме.

Вихователь. Я бачу, що у більшості з вас намальовані великі зірки, це означає, що ви любите свою роботу і завжди у пошуку нових методів і прийомів, щоб допомогти дітям у подоланні їх мовленнєвих порушень.

Вихователь. Успіх переслідує тих, хто прагне все на світі знати. Тож пропоную вам «Кольорову вікторину», яка допоможе нам розширити кругозір, потренувати увагу, пам'ять, весело провести хвилинку ерудита. Переможців чекає приз.

- Вставте потрібний колір у назву казки «... птах».
(**Синій**)
- Якого кольору була борода у знаменитого лиходія в казці Шарля Перро?
(**Синього**)
- Який колір присутній у назві вірша Н.А. Некрасова «... шум»?
(**Зелений** - «Зелений шум»)
- Наші **зелені** друзі - це... Хто?
(**Дерева, рослин.**)
- Якого кольору був будиночок у Карлсона?
(**Зеленого**)
- Який колір шкіри у мультиплікаційного героя Шрека?
(**Зелений**)
- Який колір у веселці розташований між оранжевим і зеленим?
(**Жовтий**)
- Якого кольору стиглі плоди айви?
(**Жовтого**)
- В який колір традиційно пофарбовані двоповерхові лондонські автобуси?
(**Червоний**)
- Сангіна - це олівець червоного або чорного кольору?
(**Червоного**)
- Якого кольору повинен бути футбольний м'яч для гри на засніженому майданчику?
(**Червоного**)
- Якого кольору стрілка компаса, що вказує на південь?
(**Червоного**)
- Який колір у веселці сусідить з червоним?
(**Оранжевий**)
- З якої країни була зла чарівниця Бастінда?
(**Фіолетової країни**)
- Якого кольору пари йоду?
(**Фіолетового**)

- Якого кольору полотнище Олімпійського прапора?
(*Білого*)
- Якого кольору був гусак Мартін в казці про подорож Нільса?
(*Білого*)
- Підкажіть «кольорову» назву гриба боровика.
(*Білий гриб*)
- Якого кольору шахові фігури у гравця, що починає партію першим?
(*Білого*)
- Пояс якого кольору повинен носити початківець дзюдоїст?
(*Білого*)
- Як називають тварин, у яких відсутній **чорний** пігмент меланін?
(*Альбінос*)
- Кашу з якої крупи називали **чорною** кашею?
(*З гречки*)
- Відтінок якого кольору називають «маренго»?
(*Чорного*)
- Яку фарбу можна одержати з квіток звіробою?
(*Червону*)
- Який колір **не** відноситься до основних кольорів веселки?
а) Жовтогарячий;
б) Зелений;
в) Фіолетовий;
г) **Рожевий.**
- Який колір виходить при змішуванні синього і червоного?
а) Коричневий;
б) **Фіолетовий;**
в) Зелений;
г) Блакитний.
- Якого кольору волосся у Мальвіни ?
а) Золоте;
б) Рожеве;
в) **Блакитне;**
г) Зелене.
- Які війська називають себе «**блакитними** беретами»?
а) **Десантники;**
б) Моряки;
в) Льотчики;
г) Танкісти.
- Яка з цих рослин **неблакитного** кольору?

- а) Волошка;
- б) Незабудка;
- в) Жовтець;**
- г) Цикорій.

 Якого моря **не** існує?

- а) Жовте;
- б) Червоне;
- в) Синє;**
- г) Біле.

 Який колір має фарба «індиго»?

- а) Жовтий;
- б) Червоний;
- в) Синій;**
- г) Фіолетовий.

 Який із цих кольорів **не** відноситься до теплих?

- а) Жовтогарячий;
- б) Жовтий;
- в) Синій;**
- г) Коричневий.

 Яким кольором ділять хокейний майданчик на зони?

- а) Зелений;
- б) Червоний;
- в) Чорний;
- г) Синій.**

 У якого з цих грибів **червона** шапочка?

- а) Підберезник;
- б) Боровик;
- в) Підосичник;**
- г) Груздь.

 Яке світло використовують фотографи для фотодруку?

- а) Синій;
- б) Червоний;**
- в) Зелений;
- г) Чорний.

 Який колір у старовину називали червоним?

- а) Червоний;**
- б) Чорний;
- в) Жовтий;
- г) Білий.

 З якої рослини, за твердженням Ст. Даля, бджоли беруть **червоний** мед?

- а) Гречка;**

- б) Липа;
- в) Медуниця;
- г) Соняшник.

Якого кольору кленовий листок на державному прапорі Канади?

- а) Червоного;**
- б) Жовтого;
- в) Зеленого;
- г) Синього.

Що захищають в усьому світі партія «Зелених»?

- а) Крокодилів;
- б) Курс долара;
- в) Навколишнє середовище;**
- г) Армію.

(Найактивніші учасники отримують кольорові ручки)

Вихователь.Прошу учасників «ігрових груп» по черзі презентувати дидактичні ігри і посібники для розвитку артикуляційної моторики з використанням кольорових символів.

(Презентація посібників)

Підсумок

Вправа «Аплодисменти».

Вихователь.Ми з вами добре попрацювали, і на завершення я пропоную уявити на одній долоні посмішку-оранжевого кольору, а на іншій – радість-жовтого кольору. А щоб вони не пішли від нас, їх треба міцно-міцно з'єднати в оплески.

План-конспект майстер-класу

Тема. Використання кольоротерапії як здоров'зберезувальної технології.

Мета майстер-класу: познайомити вихователів з системою роботи по використанню кольоротерапії у роботі з дошкільниками.

Завдання:

-розвивальні: розвивати ініціативність, активність, креативність педагогів;

-навчальні: вдосконалювати фахову майстерність педагогів, розширити знання про кольоротерапію як здоров'зберезувальну технологію.

-виховні: виховувати інтерес до нетрадиційних оздоровчих технологій, до творчого пошуку шляхів удосконалення освітньо-виховної роботи з дітьми.

Обладнання: комп'ютер, 3 ноутбуки, кольорові кульки, зелені хустинки, зелена тканина розміром 1,5 x 1,5, зелена «Доріжка здоров'я», стрічки та круги синього, червоного та жовтого кольорів, «дерево очікувань», фломастери.

Хід майстер-класу:

1. Оголошення теми майстер-класу.
2. Вправа «Познайомимось»
Педагогам пропонується стати у коло і обрати кольорову кульку, назвати себе і розповісти, про що подумали, дивлячись на даний колір, який настрій він створює?
3. Вправа «Дерево очікування»
Кожному учаснику пропонується написати на кольоровій кульці свої очікування від майстер-класу та прикріпити кульки на «дереві очікувань»
4. Інформаційне повідомлення «Кольоротерапія – нетрадиційна оздоровча технологія» з використанням слайд-презентації.

Кольоротерапія - унікальний метод оздоровлення кольором.

Згідно кольоротерапії, коли в одному з органів порушується баланс, його можна знову відновити, наповнивши тіло енергією відповідного кольору.

Вібрації кольору налаштовують уражений орган на потрібну частоту і починається процес відновлення.

Здоровий організм має в балансі сім основних кольорів: червоний, оранжевий, жовтий, зелений, блакитний, синій, фіолетовий.

Напрямки:

1. Безпосередній вплив на мозок людини;
2. Створення необхідного кольорового лікувального середовища.

Вплив кольору на організм

Зелений допомагає при перевтомі, заспокоює нервову систему, корисний для очей, лікує застуду.

Червоний активізує сили організму, стимулює серцеву діяльність, але тривала його дія може призвести до перевтоми та роздратування.

Жовтий – колір радості та оптимізму. Сприяє зміцненню нервової системи та зору. Якщо довго дивитися на жовтий колір, то швидше відійдуть погані думки, поліпшиться настрій.

Оранжевий корисний при порушеннях шлунково-кишкового тракту, стимулює роботу щитовидної залози, підвищує апетит. Блакитний знімає стрес і нервову напругу, знижує артеріальний тиск, надає відчуття безпеки.

Синій ефективний у боротьбі зі стресом. Лікує очі, вуха, легені, ніс. Якщо довго дивитися на синє, мінає біль.

Ігри і вправи:

«Сухий дощ»

Шатро із різнокольорових атласних стрічок, закріплених на горизонтальній підвісній платформі. Стрічки спускаються донизу немов струмені води, до них приємно торкатись, перебирати в руках, проходити через них, торкаючись обличчям. Різнокольорові «струмені» стимулюють тактильні відчуття, допомагають сприйняттю простору і свого тіла в цьому просторі.

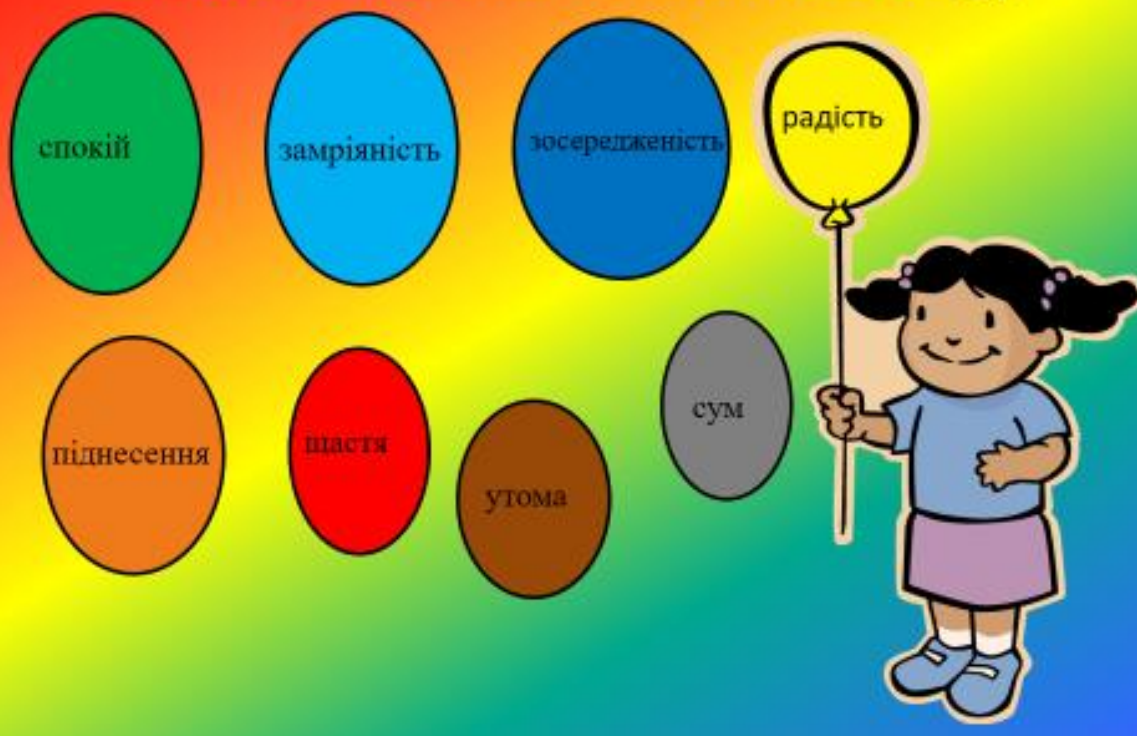
«Кольорові прищіпки»

Вчити дітей прищипувати прищіпки трьома пальцями. Стискання-розтискання прищипок тренує кінчики пальців рук, робить тонізуючий масаж.

«Уяви...»

- Діти уявляють море, що вода синя-синя, купаються в ній, миють очі, вуха, обличчя (розстеляють синю тканину);
- Діти уявляють зелену галявину (розстеляють зелену тканину, роблять оздоровчу гімнастику);
- Діти уявляють сонечко (розстеляють жовту тканину, роблять дотиковий масаж)

Емоційне значення кольору:

Психологічне значення кольору відповідно до дня тижня

№	Колір	Емоції	День тижня
1	Зелений	Спокій	Понеділок
2	Червоний	Щастя	Вівторок
3	Помаранчевий	Здивування, концентрація уваги	Середа
4	Фіолетовий	Сум, зниження тонусу	Четвер
5	Синій	Образа, почуття тривоги	П'ятниця
6	Коричневий, чорний	Втома	Субота
7	Жовтий	Радість	Неділя

Асоціативний тест

Уявіть собі чисте блакитне небо без єдиної хмарки. Це заспокоює, чи не так? Тепер подумки окиньте поглядом навколишній ландшафт. Яка з перерахованих нижче картин подобається вам найбільше:

Ключ до тесту

Картина, яку ви уявно намалювали, розкриває ваш прихований талант, який є в глибинах спокійної свідомості.

Біла засніжена рівнина. Ви наділені особливим сприйняттям, яке дозволяє миттєво оцінити ситуацію і розплутати складні проблеми. Ви рішучі, проникливі і володієте даром передбачення. Довіряйте своїй інтуїції, вона завжди веде вас у правильному напрямку.

Блакитний морський простір. У вас природний талант до спілкування. Люди цінують вашу комунікабельність. Одна ваша присутність допомагає загасити конфлікт, створити комфортні, дружні обставини. Ваша похвала правдива, а на слова можна поклагтися.

Гори, вкриті зеленими лісами. Схоже, ви завжди можете підібрати потрібні слова, щоб виразити те, що думаєте. І оточуючі починають усвідомлювати, що відчувають те ж саме. Кажуть, розділена радість примножується, розділений смуток зменшується. Ви завжди готові прийти на допомогу, оскільки володієте даром експресивного спілкування.

Поле, всіяне жовтими квітами. Ви — джерело знань і генератор ідей, натура творча та енергійна. Залишайтеся у гармонії з оточуючими і працюйте над втіленням своїх ідей. Тоді для вас не буде нічого неможливого.

5. Практичний показ гімнастики пробудження з використанням елементів кольоротерапії та відео-презентації «Зелений колір-колір спокою»:

- гігієнічна гімнастика з зеленими хустинками супроводжується відео-презентацією;
- ходьба по зеленій «Доріжці здоров'я»;
- оздоровча хвилинка «Я –листочок»
(діти тримають у руках зелені хустинки і промовляють слова: «Я маленький зелений листочок. Мене весело хитає вітерець і наче кличе за собою, я відриваюся від гілочки, злітаю. Як хороше над землею. Я літаю. Щось я втомився, сяду на землю відпочити»);
- вправа «Лікування кольором»
(діти прикладають зелені хустинки до тіла, промовляючи: «Зелений колір лікує вушка, очі, горло, головний біль»);
- вправа «Відчуття кольору»;
(на підлогу стелиться зелена тканина, діти сідають по колу)
  - про що ви подумали, дивлячись на зелений колір тканини?;
  - який настрій створює цей колір?;
  - чи може нас зелений колір захистити?
(діти встають і накриваються зеленою тканиною, ховаючись від дощичку).

6. Практична вправа «Створи слайд-презентацію кольору»

(педагогам пропонуються на вибір три кольори, які допоможуть об'єднатися у три групи для створення слайд-презентації відповідних кольорів (використовуються ноутбук, інтернет). Час створення презентації 7 хвилин. Демонстрація презентацій.

7. Вправа «Мої враження від майстер-класу»

(педагогам пропонується визначити, чи справдилися їхні очікування та прикріпити до своїх кульок кольорові стрічки відповідного кольору:

- червона стрічка-мені сподобалося;
- жовта стрічка- маю вагання;
- синя стрічка- не зацікавив майстер-клас..

На нашому «Дереві очікувань» з'явилося багато червоних стрічок, а це означає, що ви будите застосовувати кольоротерапію у своїй роботі з дітьми.

Очікувальний результат: оволодіння учасниками нетрадиційним способом оздоровлення дітей – кольоротерапією, новими творчими способами проведення гімнастики пробудження у поєднанні з кольоротерапією та інформаційно-комунікативними технологіями.

Конспект міні-заняття на тему «День зеленого кольору;»

Освітні завдання:розвивальні:

- розвивати зорове і смакове сприймання кольору, творчу уяву, фантазію під час гри з кольором, загальну і дрібну моторику;

навчальні:

- формувати знання дітей про зелений колір;
- сприяти розумінню того, що кожен колір має свої лікувальні властивості та характеризується відповідним настроєм;
- вчити слухати казку і активно включатись в спільну діяльність.

виховні:

- виховувати насолоду від зустрічі з зеленим кольором.

Обладнання і матеріали: мультимедійна презентація «Зелений колір», дидактична гра «Сухий дощик», зелені хустинки, зелена тканина, кошик з овочами і фруктами, повітряна кулька, ліхтарик, прозора плівка, міні-пісочниця, дрібні іграшки.

Хід заняття

Діти сідають на килимок і слухають казку «Країна Веселкового Тижня».

Вихователь. За морями, за лісами є країна Веселкового Тижня. Ця країна незвичайна, тому що кожен день мав свій колір. Коли настає понеділок – усе навколо стає червоним, вівторок – оранжевим, середа – жовтим, четвер – зеленим, п'ятниця – блакитним, субота – синім, неділя – фіолетовим...

Вихователь. Малята, запрошую вас у цю чарівну країну!

(Діти сідають на стільчики і переглядають презентацію «Зелений колір»)

Вихователь. Що вам сподобалося у чарівній країні?

(Відповіді дітей)

Вихователь. Діти, який сьогодні день тижня? (Четвер) Щоб потрапити в чарівну країну сьогодні, потрібно мати щось зеленого кольору.

(Діти беруть листочки зеленого кольору)

Оздоровча хвилинка «Я листочок»

Діти тримають у руках зелені листочки і промовляють: «Я маленький зелений листочок. Мене весело хитає вітерець і наче кличе за собою, я відриваюсь від гілочки, злітаю. Як хороше над землею. А коли втомлюся, спускаюся на неї відпочити».

Вправа «Відчуття кольору»

(На підлогу стелиться зелена тканина, діти сідають по колу)

- Про що ви подумали, дивлячись на зелений колір тканини?
- Який настрої створює цей колір?
- Він холодний чи теплий?
- Чи може цей колір нас захистити?

(Діти встають і накриваються зеленою тканиною, ховаючись від дощику)

Вихователь. Малята, в чарівній країні навіть дощик сухий!

Дидактична гра «Сухий дощик»

(Діти пробігають крізь кольорові стрічки)

Вихователь. А тепер дітки сядьте в коло! Пограємо у гру «Зелена хустинка».

(Діти виконують гімнастику для очей)

1. Швидко поморгати протягом 10 хв., хустинку покласти на голову.
2. Витягнути праву руку з хустинкою вперед, дивитися на хустинку протягом 4-5 хв., опустити руку. Вправу повторити 5 разів.
3. Подивитися на хустинку зблизька, потім перевести погляд на кульку, яка знаходиться на відстані.

Вправа «Лікування кольором»

(Діти прикладають зелені хустинки до тіла, промовляючи «Зелений колір лікує вушка, очі, горло, головний біль»)

Вихователь. В чарівній країні літають метелики, кують зозулі.

Дихальна гімнастика

1. «Прилетіли метелики» (руки через боки вгору, вдих носом, плавні рухи руками вниз, видих через рот).
2. «Закувала зозуля» (тривалий вдих, видих – «Ку-ку!»)
3. «Діти в лісі» (тривалий вдих, видих – «Аго-о-ов!»)

Вправа «Струмок»

(Діти стають одне за одним, тримаючись за зелену стрічку. Потрапляють у зелену річку і прислухаються до зеленої хвилі)

Завдання даються пошепки:

- присісти;
- підстрибнути;
- тупнути;
- подивитись на сонечко;
- заплющити очі;
- помахати рукою пташці.

Вправа «Хто сховався у піску?»

(Діти знаходять у піску жителів чарівної країни, складають речення)

Вихователь. Малята, жителі чарівної країни запрошують вас скуштувати овочі і фрукти з їхнього саду.

(Діти йдуть мити руки, виходять з зеленою плівкою-крапелькою на руці)

Гра «Посвіти ліхтариком»

(Діти приклеюють кольорову плівку на зап'ястя руки, стають у коло. Свічу ліхтариком по черзі кожній дитині)

Психогімнастика

- Усміхаюсь сонечку: «Здрастуй, золоте!»
(руки підняти в гору)
- Усміхаюсь квіточці – хай вона росте!
(руки донизу)
- Усміхаюсь дощику: «Лийся, мов з відра!»
(руки піднімати по черзі вгору)
- Усміхаюсь друзям: «Бажаю вам добра!»

(узятися за руки, посміхнутися).

Вправа «Ой, як смачно!»

(Діти сідають за столи. На столах стоять склянки з водою на зелених серветках, овочі, фрукти в тарілочках)

Вихователь. Хто вітаміни вживає, той здоровим виростає!

Ось і закінчилась наша подорож в країну Веселкового Тижня. Подякуйте зеленому кольору. Посміхніться і скажіть «Здоровому все на здоров'я йде»

Конспект екологічної мандрівки з використанням елементів кольоротерапії

Тема: «Юні дослідники»

Освітні завдання:

- розвивати спостережливість, логічне мислення, творчість, фантазію, вміння робити висновки;
- вчити милуватися кольорами природи, дивитися на світ через кольорові скельця, виконувати завдання за кольоровими символами;
- викликати пізнавальний інтерес до вивчення природи рідного садочка, бажання активно спілкуватися під час мандрівки;
- формувати уявлення про негативний і позитивний вплив людини на природу;
- виховувати естетичне сприйняття природного довкілля; виробляти навички екологічної культури, турботливого ставлення до природи.

Обладнання:

-медальйони «Юний дослідник», кольорові скельця, кольорові квадрати-віконця, повітряні кольорові кульки, стрічки різних кольорів, кошик, склянки з водою, розсада квітів, лійки, відерця, лопатки, грабельки, квасоля, картинки птахів, збільшуваче скло, карта-схема екологічної стежини.

Хід мандрівки

Вихователь Який цікавий світ навколо,

Ти, друже, тільки подивись!

На небі сонця жовте коло,

А поруч з домом – сад і школа,

Живи, дорослішай і вчись!

Дивись на квіти, на дерева,

Вивчай птахів, комах, тварин,

Ти станеш кращим і, напевно,

В життя підеш сміливо й певно,

Та пам'ятай, ти не один!

З тобою вся твоя родина:

Батьки, бабусі та діди.

З тобою друзі, Батьківщина,

Тож, уперед, мій друже, йди!

Вихователь Чи любити ви мандрувати? А як називають тих, хто мандрує?

Чому люди мандрують? Як ще називають дорогу? Чим відрізняється стежина від дороги?

Діти, сьогодні ми помандруємо екологічною стежиною нашого садочка, розкриємо таємниці природного довкілля. Нехай у ваших оченятах світитиметься розум. Пробуджуйте в собі допитливість, шукайте усьому пояснення, помічайте все, учіться спілкуватися з природою. Це приносить велику радість, душевний спокій.

Перед вами кольорові скельця, візьміть їх і подивіться на сонце.

Сонце в мандрівку нас закликає,

І про дорогу оповіщає.

Йдіть, мої любі,

Під ноги дивіться,

Травам і квітам

Ніжно вклоніться.

Несіть же їм ласку

У кожній долоньці.

Разом з промінням

Веселого сонця.

Хай же мандрівка

Казкою стане,

Про неї розкажете

Татові й мамі.

Вихователь Кожного ранку ми відкриваємо віконечко у світ природи, дивуємося її сюрпризам. Відкрийте по черзі кольорові віконечка які я назву, і ви дізнаєтеся:

Дидактична гра «Відкрий віконечко»

- червоне віконечко – яка пора року?

- оранжеве – який місяць?

- жовте – який день?

- зелене – яка частина доби?

- голубе – яка година?

- синє - яка погода?

- фіолетовий – який настрій?

У нас сьогодні сонячна погода і чудовий настрій.

Сонечко яскраве, тепле і блискуче,

Нас вітає і медальйони всім вручає.

(діти одягають медальйони «Юний дослідник»)

Ми дослідники малі,

Хлопчики й дівчата.

Будемо спостерігати,

Природу садочка вивчати.

(діти йдуть на галявину, беруть промінчики)

Вихователь На цій галявині нам необхідно отримати перепустку «Правила поведінки в природі». Я називатиму твердження, а ви будете піднімати жовтий промінчик у випадку, якщо це можна робити; червоний промінчик піднімаєте, якщо такого робити не можна:

- саджати квіти, дерева;

- охороняти рідкісні рослини;

- ламати гілки дерев;

- підгодовувати птахів;

- обдирати кору дерев;

- прибирати місце відпочинку;
- рвати багато квітів;
- руйнувати гнізда;
- ловити метеликів;
- піклуватися про тварин.

Вихователь Молодці! Я вірю, що ви будете дбати про природу, будете вірними друзями для неї. А зараз сідайте на пеньочки і слухайте казку «Дивовижний куточок у нашому місті»

В одному селі жила маленька дівчинка. Вона дуже любила природу рідного краю. Дівчинка саджала квіти, дерева, доглядала за тваринами. Проїшов час і дівчинка стала дорослою. Вона залишила село і почала жити у місті. Але їй так не вистачало тієї краси, що була у дитинстві. Тоді вона вирішила створити дивовижний куточок у місті. Так з явився дитячий садочок «Сонечко». Разом з друзями посадила дерева, кущі, квіти, городні культури. І тепер діти живуть ніби у казці. Мрія дівчинки здійснилася. Хочеш побачити вишеньку або яблуньку – поспіши у куточок саду. Хочеш дізнатися про берізку або вербу – мандруй у куточок лісу. Хочеш метелика, сонечко знайти – біжи до квітника, а хочеш горошинкою посмакувати – йди на город.

Вихователь Діти, ви всі запрошенні у цю казку, адже це ваш рідний садочок. Тож бережіть цей дивовижний куточок.

(діти розглядають план-схему екологічної стежини, обмінюються думками і ідуть по екологічній стежині до дерев і кущів).

Вихователь. Діти, допоможіть птахам знайти дерево.

Дидактична гра «Допоможи птахам знайти дерево»;

- горобчику – липу;
- синиці – черешню;
- голубу – клен;
- дятлу - вишню;
- шпаку – горіх;
- зозулі – берізку.

Вихователь. На нашому майданчику ростуть не тільки дерева, а й кущі. Прошу хлопчиків стати біля куща бузку, а дівчат біля куща спіреї, і порівняти їх.

Дидактична вправа «Порівняй»

Вихователь Кущ бузку більший і ширший. Кущ спіреї менший і вузкий. Листя у бузку як сердечко, а у спіреї як ромбик. Квіти у бузку фіолетові, а у спіреї – білі з жовтою серединкою.

Дерева, кущі- наші друзі. Вони очищають повітря, дають нам тінь у спекотні дні, дарують різні плоди, захищають від шуму. Тому ми не будемо гілки ламати, листки обривати.

(Діти ідуть далі по екологічній стежині до мурашника)

Вихователь. Діти, візьміть збільшуваче скло і розгляньте мурашку. Чому Їх теж треба оберігати? (Діти висловлюють свої думки).

Працьовиті мурашки разносять насіння рослин. Роблячи ходи під землею, мурашки сприяють надходженню до коріння дерев і кущів води і кисню. Там. Де живуть мурашки дерева і кущі краще ростуть.

Підемо по слідах мурашки. А привели вони нас до берізки. Красуня щедро ділиться своїм цілющим соком. А бруньковий чай допоможе при застуді, кашлі. Прислів'яб «Збережемо деревце, поливаймо, довгі коси його не ламаймо, нехай зелененьке співає, людський сум та журу розвіває...»

(Діти крокують далі по екологічній стежині)

Вихователь.Ось ця стежинка привела нас до верби. Але вона тут не одна. У нашої верби багато друзів. Подивіться уважно. Відшукайте їх. Хто це? (мурашки, пташечки, павучки, сонечко, вітер, дощик, земля, діти).

А давайте виміряємо стрічкою товщину стовбура у трьох верб. (найтовстіша серед верб – ось ця верба, яка росте біля вишні)

Під вербою стоїть кошик, у ньому дві склянки з водою. Визначте чисту і брудну воду. (Дослід «Яка вода?»)

Вихователь.Кажуть, що там де росте верба завжди чиста вода. Люди кидали у відро з водою вербову дощечку, яка очищала воду.

Вербице, вербице,

Зелена косице,

Будемо тебе величати

Даруночки дарувати.

Наші даруночки – це побажання вербі. Діти зав'язують різного кольору стрічки-обереги і промовляють побажання вербі)

Діти. Щоб ніхто за коси не скубав, щоб ніхто не обривав листочки, щоб сонечко світило, щоб дощик поливав, щоб соловейко співав, щоб люди оберігали.

Вихователь.Верба приготувала нам чарівні кульки, які допоможуть потрапити нам на квітничок. Виберіть собі кульку того кольору, який вам найкраще подобається і уявіть, що у нас кольоровий квіткаліт.

А зараз трохи почаруємо. Чари-мари-квазібари! Квіткаліт хутчіш збирайте, нас в повітря підіймайте!

(Діти надувають повітряні кулі, визначають властивості повітря. Створюють квіткаліт і летять до квітничка)

Вихователь.Малята, назвіть квіти нашого квітника. (Діти називають квіти, порівнюють колір кульки з кольором квітки).

- Коли зірвати квітку, вона перестає пахнути, швидко в'яне й помирає.

Прикрасимо клумбу квітками,

І будемо їх доглядати.

Червоні, жовті, голубі-

Не рви їх у букет собі.

(Діти висаджують розсаду чорнобривців, айстр, майорів)

Вихователь.Залишилася у відерці квасоля. Що нам робити, де її нам посадити?

Свій город у нас є,
Петрушка там росте.
Ще й квасолька підросте
І у борщик піде.

(Діти ідуть екологічною стежиною на город і висаджують квасолю)

Вихователь. Пам'ятайте, діти! Квіточка, посаджена вами, квасолька, вирощена власноруч - це ви, ваша працьовитість, ваша радість, ваш добрий слід на землі.

Ось і закінчилася наша мандрівка екологічною стежиною. Ми ніби побували у казці тієї маленької дівчинки. Ви були гарними дослідниками природи. А завтра буде новий день, будуть нові відкриття. Тож повертаємось у групу з веселою піснею.

Не ламай, не ламай

На дереві гілку.

Не вбивай, не вбивай

Стрибунця і бджілку.

Не брудни, не брудни

Джерельної водиці.

І не псуй, і не псуй

Чистої водиці.

Не зривай, не зривай

Квітку, бо зів'яне.

І трави не топчи,

Бо її не стане.

Бережи, бережи

Ти усе навколо.

І тоді, і тоді

Буде все чудово!

Конспект бінарного заняття на тему «Услід за веселкою» з пріоритетом завдань освітньої лінії: «Мовлення дитини»

Освітні завдання:

Розвивальні:

- розвивати зорове сприйняття кольору, творчу уяву, фантазію під час гри з кольорами; вміння дітей спостерігати за природою, навколишнім світом;
- сприяти розвитку артикуляційної та дрібної моторики, фонематичного сприймання, інтонаційної виразності мовлення;

Навчальні:

- дати дітям уявлення про веселку як про явище неживої природи;
- закріпити правильну чітку вимову звука [ф] у чистомовках, реченнях та скоромовках; знання дітей про основні кольори спектру, вміння виділяти колір у природному оточенні, добирати предмети за кольором; називати основні кольори веселки, вміння проводити асоціативні паралелі між кольором та відчуттями;
- розширювати знання дітей про колір, кольоротерапію та її вплив на життя, вміння коригувати свій стан за допомогою кольору;
- навчати дітей самостійно і творчо відображати свої уявлення про красиві природні явища різними зображувально-виразними засобами
- спонукати дітей до міркування, поширеного монологічного мовлення;
- удосконалювати вимову звуків у складах, словах, реченнях.

Виховні:

- Виховувати естетичне ставлення до природи.

Обладнання:

- кольорові скриньки, чарівний мішечок, кольорові хустинки, кольорові кульки, дидактична гра «Сухий дощ», прищепки різних кольорів, стрічки, набір фарб, пензлі, предметні картинки, слайди, сіль, штампи, бульбашки, серветки, ватман, кольорові сліди, комп'ютер, пластмасові виделки, ватні палички, картина для створення веселки, паперові дуги, кульки діаметром 3 см на мотузці довжиною 60 см.

Хід заняття

Вихователь. Ласкаво прошу всіх я в коло стати

І про свій настрій фарбою розказати.

(Діти наносять на планшет за бажанням кольорові «плями настрою»)

Вихователь. Дивлячись на кольори фарб, які ви використали, я дізналася, що настрої у вас різний. А тепер я спробую почарувати і у нас з'явиться картина гарного настрою. Для цього накриваю планшет чистим папером, прогладжую, а ви промовляйте чарівні слова:

- Ми візьмемо до рук кольорові фарби,
Розмалюємо світ у яскраві барви.
Сонце світить, а ми радісні й здорові
-Добрий ранок, сонечко, світ такий чудовий.
(Виконується робота в техніці «монотопії»)

Вихователь. У нас вийшла фантастична картина гарного настрою. І ми можемо вирушати у Веселкову країну. На нас чекає диво, яке завжди зачаровує і дітей, і дорослих.

Над лісом, над рікою
Кольоровий міст дугою. (Веселка)

Вихователь. Як можна розшифрувати слово «веселка»? (Те, що звеселяє людей). А слово «райдуга»? (Сонячна дуга, дуга сонця, дуга радості).

(Перегляд слайдів із зображенням веселки).

Вихователь. Сонячний промінь проходить через краплинку води, заломлюється, ділиться на кольори, що його складають, і малює веселку – яскраву, радісну, веселу, гарну, світлу. Сонячне світло в небі дугою – саме так і сприймаємо ми з вами це кольорове диво – райдугу, веселку – дугоподібну різнобарвну смугу.

Пальчикова гра «Райдуга-дуга»

Ой ти, райдуго-дуга,
Дам тобі я пирога,
Дам тобі я борщику,
А ти не дай дощику.
Заглянь у віконечко,
Принеси нам сонечко,
Щоб раділи діти,
Розквітали квіти.

Вихователь. Всі бачили веселку, але жодна людина на землі не може доторкнутися до неї. А я хочу вам запропонувати трохи пофантазувати і перетворити мрію в реальність, доторкнутися до веселки. Якщо пройти під кольоровими воротами і загадати бажання, воно обов'язково здійсниться.

(Діти проходять через кольоровий «сухий дощ»)

Дощик лле цілий день, стукає в віконце,
Не виходить з-за хмар золотаве сонце.
Ми візьмемо до рук фарби кольорові,
-Добрий вечір дощику, світ такий **чудовий!**

(Діти підходять до мольберта, на якому чистий аркуш паперу)

Вихователь. Дощик пройшов, але чомусь Веселка нас не зустрічає?

Виявляється, що жителі Веселкової країни розгубили стрічки своєї Веселки. Давайте їм допоможемо відшукати їх..

Дощик-накрапайчик
Всім пораду дав:
До веселки-мандрівниці
Стежку показав...

(Діти ідуть по червоній стежині і потрапляють у місто Червоного кольору)
Слайд «Червоний колір». Звучить музика.

Гра з червоною хустиною

Вихователь. Сядьте на килимок і, передаючи по колу хустинку, побажайте одне одному «Без здоров'я немає щастя»

Вихователь. У місті Червоного кольору який колір для веселки ми можемо взяти? Візьміть червоний колір і прикрасьте дугу Веселки візерунком.

Малювання квітів зібганим папером на червоній стрічці. (Перша дуга).

Вихователь. Перша дуга вже є, можемо вирушати далі.

(Діти ідуть по оранжевій стежині і потрапляють у місто Оранжевого кольору).

Сайд «Оранжевий колір». Звучить музика.

Вихователь. Для отримання оранжевого кольору змішайте потрібні кольори.

Дослід «Як утворився оранжевий колір»?

Вихователь. Що буває оранжевого кольору?

Вправа «Оранжевий колір»

(Діти беруть до рук уявний пензлик, називають предмети оранжевого кольору).

Малювання овочевими штампами візерунка на оранжевій стрічці. (Друга дуга).

Вихователь. Вирушаємо в місто іншого кольору.

(Діти ідуть по жовтій стрічці і потрапляють у місто Жовтого кольору)

Слайд «Жовтий колір». Звучить музика.

Дихальна гімнастика «Сонячна галявина»

- 1) «Яка чудова сонячна галявина, духм'яний квітковий запах. (Підняти руки з жовтою хустиною вгору-вдихнути через ніс, видихнути-опустити руки вниз)
- 2) «Подув теплий вітерець». (Вдих носом, а видих зі звуком ш-ш-ш).
- 3) «Зберемо букет жовтих кульбаб». (Присісти-вдих, встати-видих).
- 4) «Жовта квітка». (Хустинку кладуть на долоньку, простягають вперед, промовляють: «Жовтий колір-це здоров'я»

Малювання візерунка сіллю на жовтій стрічці. (Третя дуга).

(Діти ідуть по зеленій доріжці і потрапляють у місто Зеленого кольору).

Слайд «Зелений колір» Звучить музика.

Вправа «Зелений колір»

Вихователь. Про що ви подумали, побачивши зелений колір? Що буває зеленим?

Вправа для очей «Жабка»

(Діти простежують очима за жабкою, яка стрибає вправо-вліво, вгору-вниз).

Малювання мильними бульбашками зеленої стрічки. (Четверта дуга).

(Діти ідуть по блакитній стрічці і потрапляють у місто Блакитного кольору).

Слайд «Блакитний колір». Звучить музика.

Дослід «Як утворився блакитний колір?»

Дидактична гра «Що зайве?»

Малювання тичкуванням блакитної стрічки. (П'ята дуга)

(Діти ідуть по синій стрічці і потрапляють у місто Синього кольору).

Слайд «Синій колір». Звучить музика.

Вправа «Синій колір»

Вихователь. Сядьте на тканину синього кольору:

- уявіть, що це море;
- уявіть, що вода синя-синя, ми купаємося в ній, миємо очі, вуха, обличчя;
- уявіть хвилики, які ви розганяєте, махніть руками від себе: «Ух»

Малювання виделкою синьої стрічки. (Шоста дуга).

(Діти ідуть по фіолетовій стрічці і потрапляють у місто Фіолетового кольору).

Слайд «Фіолетовий колір». Звучить музика.

Вчитель-логопед.

Щоб повернути веселці фіолетовий колір потрібно виконати такі завдання:

1. Вправи з елементами біоенергопластики «Язик-чарівник» (Діти відтворюють руками рухи язика)

Знаємо, що наш язик – дивовижний чарівник.

Все, що ми захочемо, зробить він охоче.

Перетвориться спочатку на малесеньку лопатку.

Гостру голочку язик вже давно робити звик.

День і ніч ні на хвилину не спиняється годинник.

Зробим язичком ось так : тік-так, тік-так.

Наша гойдалочка мила діткам всім дарує крила.

Вгору-вниз, вгору-вниз, опустились піднімись.

Серед лісу на горбочку, гарні вирости грибочки,

А найкращий – боровик, з ним знайомий наш язик.

Карлсон прилетів і зранку з'їв варення цілу банку.

Він злизав його ось так - в нього пречудовий смак!

Наш язик-чарівник перетвориться на чашку,

Зовсім це йому не важко.

А до чаю є цукерочки у нас – виконаєм декілька вправ.

2. Вправи з кулькою:

- рухати кульку язиком по горизонтально натягнутій мотузці вправо-вліво;
- рухати кульку по вертикально натягнутій мотузці вгору;

-язик —«чашка», зловити кульку в «чашку»;

-ловити кульку губами, з силою виштовхувати.

3. Який перший звук у слові фіолетовий?

Уточнення артикуляції звука [Ф]:

Ф- вимовляємо ми з вами губку прикусивши зубами.

Ф- звучить неголосно і глухо, немає голосу у звука.

Звук [Ф] любить співати пісні з голосними звуками. Давайте їх повторимо.

4. Фонетична зарядка (за Тагіровою).

Ротики вправно працювали,

Ще й пісеньку заспівали:

А - ніби натискаючи, витягнути руки вниз - у сторони;

О - ніби натискаючи, витягнути руки в сторони;

У - ніби натискаючи, витягнути руки вперед;

І - руки вгору.

5. Повторення чистомовок.

Фи-фи-фи- пробігли жирафи

Фо-фо-фо- повернись жирафо

Фу-фу-фу- бачимо жирафу

Фі-фі-фі- дай сіна жирафі

6. Повторення скоромовок з звуком [Ф]

На майдані, де фонтан у футбол грав фазан

Був би класний футболіст- заважає пишний хвіст.

Фазан на ферму прилетів фламінго там його зустрів

На фермі фея ще жила фазану флейту подала.

Фіолетовий фломастер фарбувати квіти майстер

Фіолетові фіалки фарбував він для Наталки.

8. Кінезіологічна вправа «Кільце»(утворити кільце великим і вказівним пальцем двома руками)

Спробуємо утворити букву Ф.

Ось така ця буква Ф.

Ця весела буква Ф.

Малювання фіолетової стрічки надувними кульками.

Вихователь. Ось ми і зібрали всі стрічки. Подивіться, у Веселковій країні з'явилася Веселка, яка буде звеселяти нас і нагадувати про цікаву подорож.

(Діти милуються картиною і промовляють віршик про веселку)

Веселкова лічилка

В лузі дощик із квіток

кольоровий сплів вінок.

У долину, аж до річки,

протяглись барвисті стрічки.

Ось червона, **перша** стрічка, —

колір стиглої сунічки.

Друга — наче мандаринки,
що оранжеві в них спинки.

Третя — жовта, наче сонце
зазирає у віконце.

А **четверта** — то зелена,
як листок берізки, клена.

П'ять — блакитна, барвінкова,
наче квіточка святкова.

Шоста — синя, як ті сливи,
що дощі вмивали й зливи.

Сьома — вкрили ліс та балки
фіолетові фіалки.

Із семи стрічок веселих
утворилася веселка,
і щоб знати кольори,
ти лічилку повтори.

Вихователь. Ви були активними, показали гарні вміння і кожен з вас отримує приз- кольорову кульку. Веселка у нас незвичайна, писанкова і наші предки вклонялися веселці в пояс тричі, поверталися навколо себе і казали: «Дощу кінець – міст в небо вінець. Ангелам дорога до нашого порога».

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)//спецвипуск журналу «Вихователь-методист», 2012.
2. Грицак І. Вплив хромотерапії на розвиток особистості дитини, яка має вади зору // Дефектолог.- 2010. - №7. - С.11
3. Дубровецька Н. Колір і особливості його сприйняття дітьми дошкільного віку //Дошкільна педагогіка. -2003.- №6.- С.23
4. Лебідь М. Кольоротерапія //Дитячий садок. - 2014. - №7. –с. 24-26.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція)//Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В. (та ін.);наук. кер. О.Л. Кононко.-Київ: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014.-452с.
6. Рібцун Ю. Корекційно-розвивальна та навчально-виховна робота з дітьми фонетико-фонематичним недорозвиток мовлення: навч-мет. посіб.- 2012
7. Рубан Н. Здоров'ятворчі та здоров'язбережувальні технології//Палітра педагога. -2010.- №2.- с. 12-17
8. Скрипник І. Кольоротерапія. Лікування мистецтвом./Мет. пос./-Рівне-2014
9. Скрипник Я. Використання ізотерапії та хромотерапії як арт-терапевтичного засобу в роботі з дітьми //Логопед. . -2014. - №4.- С.15
10. Чорна О. Сприйняття кольорів у дитячих малюнках //Шкільна психологія. -2011.- №4. – С. 19.
11. Рекомендації використання кольоротерапії.//[Електронний ресурс] – Режим доступу:http://sajokbarvinok.at.ua/publ/mi_konsultuemo/rekomendaciji_vikoristannja_koloroterapiji/